

PANORAMA

Onder redactie van

Mr. PHOA LIONG GIE.

Vaste medewerkers: Mr. Amir Sjarifoeddin, Mr. Muhamad Yamin, Liem Koen Hian,
Sanoesi Pane en vele anderen.

Abonnementsprijs: Een gulden per maand.

Bureau:
STADHUISPLEIN 41, BATAVIA.

11 DECEMBER 1937

JAARGANG XI No. 50.

INHOUD.

Rondblik.

Sprokkelingen:

De grondoorzaak der moderne oorlogen.
Aardolie als achtergrond der tegenwoordige
wereldpolitiek.

Actueele foto's.

Het Rijk Der Vrouw.

Kort Verhaal.

Bij het vertrek van de ambulance naar China.

Illustraties.

Rondblik

De zoogenaamde massale terugtrekking van de Japansche oorlogsschepen uit de Chineesche wateren blijkt niet juist te zijn, want blijkbaar bevinden er zich nog voldoende schepen om eenige destroyers en een vliegkampmoederschip naar het Zuiden te zenden en tientallen Japansche oorlogsmoesters staan gereed de Yangtse op te stoomen om zich naar Nanking te begeven zoodra de versperringen doorbroken zijn. We hebben dus gelijk gehad niet al te blij te zijn over dat bericht.

Waar wij de vorige week nog eenige Chineesche overwinningen konden melden, moeten we nu onze lezers helaas vertellen dat de Japansche opmarsch dusdanig gevorderd is, dat het Japansche leger nu reeds voor de poorten van Nanking is. Het is voor ons ongelooflijk snel in zijn werk gegaan, doch de gekste dingen kunnen nu gebeuren in China.

Waar er eerst sprake van geweest is dat Nanking tot het laatste druppel bloed verdedigd zou worden hebben telegrammen in den loop van deze week ons vermeld, dat de Japanners er reeds in geslaagd zouden zijn om Nanking binnen te dringen. Men voegde er echter aan toe, dat die berichten nog geen bevestiging konden vinden. Dit laatste heeft men hier te lande blijkbaar niet gelezen of het is velen van ons ontschoten met het gevolg dat een ieder sprak dat Nanking reeds gevallen was. En trouwens het bericht over het planten van de Japansche vlag op het graf van dr. Sun Yat Sen klonk zoo demoraliseerend dat het ook maar voor goede koek werd aangenomen. Bovendien zijn we, Chinezen, in den laatsten tijd enigszins gewend geraakt aan teleurstellende berichten over den loop van den strijd. Het was dus niet te verwonderen dat men dacht dat Nanking zonder slag of stoot aan den vijand werd overgegeven. Voorts spraken de berichten over het in brand steken van alle strategische punten rondom Nanking door het Chineesche leger en het in de lucht laten springen van munitie-opslagplaatsen, waarvan de munitie niet vervoerd kon worden. Alle teekenen wezen er dan ook op, dat Nanking als een brandende vuurzee door het Chineesche leger in den steek zou worden gelaten. Doch blijkbaar stonden die verrichtingen in verband met de Chineesche tactiek. Nanking is after al niet in den steek gelaten, doch zal intengendeel door ongeveer 300.000 soldaten, tot den

laatsten seldaat en tot het laatste druppel bloed" worden verdedigd. Tegelijkertijd echter duiken vredesgeruchten op.

Nu is het de Duitschen ambassadeur, dr. Trautmann, die zich heeft aangeboden als bemiddelaar tusschen de Chineezee en Japanscheezee, dan weer is het den Engelschen zaakgelastigde. Vervolgens ontvingen we ook eenige berichten die melding maakten van het feit dat de Chineezee zelf den vrede met Japan wenschen. zij het ook onder bepaalde omstandigheden.

Wat we nu moeten geloven: de berichten over een eventueelen heroischen tegenstand der Chineezee in Nanking of die welke over vrede spreken, kunnen we waarlijk niet zeggen. Indien we ons vasthouden aan hetgeen viak voor en tijdens den strijd is gezegd geworden over het vechten der Chineezee tot het bittere einde, dan moeten we wel geloof hechten aan de berichten die het hebben over een heldhaftige verdediging van China's hoofdstad. Trouwens, we achten het cogenblik niet juist gekozen om vrede te sluiten, tenzij de Chineezee zich geheel en al de wet willen laten voorschrijven door den bruten indringer! Dat is zeker niet de bedoeling geweest van de Chineesche leiders. Doch uit force majeure kan datgene gebeuren wat men in het geheel niet verwacht heeft. Als men nagaat onder welke omstandigheden de Chineesche soldaten hebben gevochten, dan kunnen we begrijpen, indien er Chineesche leiders gevonden worden, die op den duur bang zijn voor een revolutie onder de manschappen. Mogen we buitenlandsche berichten gelooven, dan krijgen de Chineesche troepen amper hun soldij. Voorts hebben de niet-keurtroepen geen kleeren die noodig zijn om ten oorlog op te trekken tegen een overmachtigen vijand. En ten laatste moet het verschil in bewapening enorm zijn. En links en rechts zien die soldaten, menschen van vleesch en bloed, hoe hun makkers één voor één vallen onder de Japansche kogelregen! Alles bij elkaar genomen een wanhoopig beeld voor ons Chineezee. Het mag dan ook een wonder heeten, dat tot dusver men nog altijd kan spreken dat het moreel onder de Chineesche troepen uitstekend is. We zijn werkelijk benieuwd of soldaten van ander ras onder dezelfde omstandigheden het zoolang hebben kunnen uithouden. Nogmaals, indien we dit alles voor oogen houden dan

moeten we het heusch niet min vinden van onze leiders indien ze ertoe gedwongen worden vrede te sluiten met den zoo zeer gehaten vijand.

Doch aan den anderen kant is er veel tegen om veel geloof te hechten aan die vredesgeruchten. Er mogen dan al besprekingen hebben plaats gevonden tusschen generaal Chiang Kai-shek en dr. Trautmann, de vraag is nog altijd gewettigd of generaal Chiang Kai-shek een oneervollen vrede wel wil hebben. De strijd is in zulk een vergesorderd stadium gekomen, dat er voor China niets anders overblijft dan een vredesverdrag te teekenen, dat geneel en al aan de Japansche eischen voldoet of zich dood te vechten. Indien men dit laatste volgt, misschien dan dat Japan heel China veroveret en dat een derde mogendheid zegt: „Het is te mooi om waar te zijn, we zullen het voor een groot deel onwaar maken!“ En blijkbaar wil Engeland, ondanks haar nu reeds bedreigde positie (Hongkong) die mogendheid niet zijn. De Britsche politiek volgt wellicht den weg van: „Laat anderen maar de kastanjes uit het vuur halen, zoodra de tijd rijp is voor de verdeling van den buit zullen we wel te voorschijn komen“. Deze passage is niet bedoeld als een beltediging en kan ze trouwens niet zijn, aangezien dit chapiter al in honderden toonaarden naar voren is gebracht. De Chineesche leiders zelf waren en zijn bang voor een hopelooze verdeling van hun land door buitenlandse mogendheden of voor een afgeheele onderwerping aan de Japanneezen. Beide gevallen zijn hopeloos voor China en het is een feit dat China beide niet wenscht! Nu is het Japan die het eerst toeslaat en goed ook! En de Chineesche verdediging kan het binnendringen van den vijand blijkbaar niet tegenhouden. Zoo staat China dan op het punt geheel door Japansche bommen vernietigd te worden of ze moet voor de zooveelste maal een diepe vernedering ondergaan. Indien het toch het laatste moet kiezen dan is het werkelijk jammer dat dan eerst zooveel constructief werk vernietigd moest worden. De Chineezen hadden evengoed de vijf noordelijke provincies aan Japan kunnen cadeau geven en op de een of andere wijze een middel vinden om haar gezicht te redden. Nu is werk van jaren en jaren binnen vier maanden geheel en al vernietigd en de vijf noordelijke provincies gaan toch in Japansche handen over. We gelooven dat Mussolini in zijn artikel in de „Popolo d'Italia“ het over Noord-China heeft gehad als hij daar spreekt van een radicale wijziging in de kaart van Oost-Azië.

In verband met het feit dat een vertegen-

woordiger van een dictatoriaal geregeerd land degene is, die zijn bemiddeling heeft aangeboden in het conflict, achten we het artikel van Mussolini zeer belangrijk. Het feit dat een Duitscher en niet een Engelschman of Amerikaan als bemiddelaar optreedt is voor ons een teken dat er in de naaste toekomst niet alleen een verschuiving zal plaats vinden in verband met de machtsverhoudingen tusschen Japan en de Westersche mogendheden die tot dusverre een domineerende positie hebben in het Verre Oosten, doch ook in verband met de machtsverhoudingen tusschen de Westersche mogendheden onderling in den Pacific. En daarom willen wij het artikel van Mussolini zooals het ons is doorgeseind in extenso overnemen. Het luidt als volgt:

„Op de hem eigen openhartige en heftige wijze verklaart Mussolini in een door hem zelf geschreven artikel in de „Popolo d'Italia“ van hedenmorgen dat het mislukken van de Negen Mogendheden-Conferentie een bron van groote voldoening voor hem is, daar hij nooit eenig vertrouwen heeft gehad in de doeltreffendheid van den Volkenbond. Collectieve actie en het beginsel van collectieve veiligheid hebben geleid tot „een collectieve mislukking“ van de Brusselsche conferentie, welke mogelijk nog beter met „fiasco“ bestempeld kan worden. „De voorzichtigte Norman Davis“, schreef de Duce verder, „geraakte ouden adem als een hardlooper op den korten afstand, toen hij visioenen kreeg van een uitnodiging om naar Londen te komen, waarbij de Vereenigde Staten in dat geval voor de eerste maal zouden deelnemen aan een Europeesche conferentie voor het ondernemen van een collectieve actie, welke zonder twijfel een jammerlijke mislukking zou blijken te zijn. Mogelijk is Norman Davis thans tot het besef gekomen dat het geen verstandige politiek is conferenties te organiseren, de nuttelosheid waarvan zelfs voor een kind duidelijk moet zijn“.

„Na de met Italië opgedane ondervinding,“ vroegde Mussolini eraan toe, „durft niemand meer het woord „sancties“ in den mond te nemen, en woorden alleen kunnen noch China, noch Japan helpen.

Fundamenteele kennis van geschiedenis, aardrijkskunde en eenwicht van machten moet reeds voldoende zijn om ieder te overtuigen dat men Japan niet kan tegenhouden.

Japan is onkwetsbaar en economische maatregelen tegen dat land zouden slechts schade toebrengen aan de belangen van de landen, die de sancties instellen. Daudwerkelijke hulp aan China

zal Japan slechts ten goede komen, daar de overwinnaar dan in het bezit komt van al hetgeen naar China gezonden werd. (Wat zal er gebeuren met de Indische ambulance als het in China arriveert terwijl Japan al oppermachtig is? Zal het dan in Hongkong blijven en dan weer netjes terugkeeren? Red.).

De eenige factor, welke momenteel een bedreiging voor Japan beteekent, is Sovjet-Rusland, zowol wat zijn leger als wat zijn luchtmacht betreft, maar Moskou kan zich niet in een oorlog begeven, zonder den binnenlandschen toestand in het land zelf in gevaar te brengen.

Wanneer China werkelijk nog eenigen collectieven steun van welke zijde ook verwacht" vervolgde Mussolini, „heeft het reeds zijn eigen dooivonnis geteekend, want het is duidelijk dat Japan alle gevechten zal winnen om China tenslotte op de knieën te krijgen.

Nu een collectieve actie wederom gefaald heeft, valt China niets anders te doen dan zich tot Japan te wenden om over vredesvoorwaarden te spreken en het is mogelijk, dat deze voorwaarden niet zoo vergaand zullen zijn als algemeen wordt verondersteld.

Dat Japan radicale wijzigingen zal aanbrengen in de kaart van Oost-Azië, is zeker, en een ieder, die er anders over denkt, zal tenslotte teleurgesteld worden. Het aantal mislukkingen van Genève zal slechts met één vermeerderd worden, maar zelfs deze zal nog niet de laatste zijn.

Het is ten eenenmale onmogelijk het natuurlijke verloop van de geschiedenis te verstoren en onverstandig te trachten de natuurlijke opwellingen in het leven van de volkeren te stuiten”.

„Deze verklaringen”, besloot de Duce met een triomfantelijk tintje, „zullen de welwillende politieke mogelijk niet bijster behagen, maar het staat vast dat het gebulder van het geschut in het Verre Oosten meer de aandacht zal trekken dan de conferenties, die op het oogenblik gaande zijn of in de toekomst te Genève of waar dan ook gehouden zullen worden”.

„Het is ten eenenmale onmogelijk het natuurlijke verloop van de geschiedenis te verstoren”, aldus de Duce. Het is hard noodig dat hij zoo iets zegt, want het Italiaansche Imperium is nog lang niet daar. De geschiedenis van Italië onder Mussolini is nog lang niet afgelopen, heeft haar hoogtepunt nog niet eens bereikt! En als Mussolini in het buitenland weder de „beschaving” gaat

brengen dan is dat natuurlijk een deel van de natuurlijke loop der geschiedenis. Niemand kan Japan tegenhouden verklaarde de Duce, wellicht heeft hij speciaal Engeland hierbij op het oog, want Engeland heeft de meeste belangen in het Verre Oosten en Hongkong is de vooruitgeschoven militaire positie van Albion, die door den Japanschen veroveringsoorlog in strategisch opzicht zeer veel aan waarde zal verliezen. Mussolini kan inderdaad zeggen, dat Engeland in elk geval Japan voorloopig niet kan tegenhouden. Toen Italië de „beschaving” in Abessinië bracht kon John Bull haar ook niet tegenhouden, ondanks de Britsche vloot-concentratie in de Middellandsche Zee toentertijd. Mussolini wist toen maar al te goed dat de Engelsche vloot niet eens volledig was bemand, niet eens alles aan boord had wat zo'n vloot noodig heeft voor een maritiem optreden tegen een staat als Italië!

Wie een der Engelsche weekbladen leest, weet dat hetgeen hier boven geschreven is op waarheid berust. Het is namelijk nog niet lang geleden dat we in een der Engelsche weekbladen een artikel hebben gelezen over den toestand op de Engelsche vloot. Er werd daar beweerd dat de marineleiding in de eerste plaats moeilijkheden heeft met de kwestie der bemanning. Op het oogenblik heeft Engeland ongeveer 110.000 manschappen, de mariniers inbegrepen en het moet een heele toer zijn om dit aantal op 125.000 te brengen. Geen wonder aldus, indien Mussolini zwart op wit durft te zetten dat geen andere staat dan de Sovjet-Unie in staat is Japan moeilijkheden in den weg te leggen! Albion zal pas ongeveer in 1940 met haar vloot klaar zijn. Men kan bouwen, doch de manschappen kan men niet uit den grond stampen! Een gebrek waaraan Nederland ook lijdt op het oogenblik, doch dan niet slechts wat betreft de vloot, maar over de geheele linie.

Wellicht zal Mussolini ook gelijk hebben indien hij beweert dat de Japansche eischen — in zijn oogen althans en voor vreemdelingen — voor China nog al zullen meevallen. Een vernield China zal geen weerstand kunnen bieden aan welken invloed dan ook. En volgens zekere berichten willen de dictatoriale geregeerde landen China niet heelemaal uitputten, opdat ze nog het communisme het hoofd kan bieden en als leider achten zij daarvoor den meest geschikt persoon..... generaal Chiang Kai-shek!

Overigens..... We shall wait and see!

De grondoorzaak der moderne oorlogen.

(Vervolg).

Terugziende beschouwt men in het geval van den oorlog de individueele daden, welke som tot de catastrofe heeft geleid als schuldig en immoreel. Men werpt de schuld op de een of andere demarche: van een staatsman, op een of ander onbedacht woord. Maar het is betekenisvol, dat de onpartijdige geschiedenis aanmerkelijk meer negatieve (door verzuim) ontdekt den positieve (door de daad). De oorlog wekt den indruk van een ophooping van door de klanten geweigerde artikelen: verzuimen om problemen volledig op te lossen; kleine traagheden die de moeilijkheden aan de goede zorgen van de toekomst overlaten; bezorgdheid, die zich beperkt tot de naaste toekomst en niet meer verantwoordelijkheid op zich neemt dan strikt noodzakelijk is, die voorzorgen neemt, niet tegen de catastrofe, maar tegen de critiek, waaraan men zou kunnen blootstaan. De oorlog presenteert de nota voor millienen van allemaal onbetekenende fouten.

De mensch zou niet op de andere levende wezens gelijken, als hij het vreemde ding, dat de oorlog in werkelijkheid is, niet met psychologische, sociaal en ideologische voorstellingen had omkleed. In de primitieve gemeenschappen hadden de oorlogen, die in het algemeen veel redelijker waren dan die van tegenwoordig, in dien zin, dat zij een biologische betekenis en functie hadden, niet dan den naam met de thans zoo genoemde wereldrampen gemeen; en reeds in die gemeenschappen kan men een dikwijls bijna bewuste poging opmerken om de jongere generaties geschikt te maken voor de ontberingen van den oorlog, door gebruik te maken van de eigenliefde, de zelf-suggestie, de toenemende pijnlijkingen der ritueele initiatie. In de hedendaagsche gemeenschappen zijn talrijke adaptaties van denzelfden aard, die schijnargumenten verschaffen aan wie gelooven, dat er een oorlogsinstinct diep geworteld in de menschelijke natuur zit.

De oorlog brengt, hetzij voor de gemobiliseerde, hetzij voor de non-combattanten, een zekere hoeveelheid aangename bezigheden mede: naar hartelust vernielen, niet-alledaagsche gebeurtenissen en grootsche avonturen beleven in een gevoel van toegenomen zelfwaarde, ontsnappen aan de verplichting tot denken en tot beheersching van

zijn gevoelsimpulsen, zich verliezen in kudde-enthousiasme en vooral: voor het oogenblik ontkomen aan de zorgen van het individueele economisch leven. Het is echter duidelijk, dat men deze diversse lustgevoelens eerst „apres coup“ heeft kunnen ontdekken. Er zou dus geen sprake van kunnen zijn om daarin werkelijke oorzaken te zien. Het is niet uitgesloten dat een er van — te weten de lust om, het komt er niet op aan hoe, aan de hel der economische zorgen te ontkomen — in de toekomst een ernstig gevaar wordt, vooral indien de uitputting der volken parallel loopt met den zeer natuurlijken wensch der regeeringen om uit een scheeve positie te geraken. Maar zelfs in dat geval het eerder een vlucht in den oorlog worden, analoog met de vlucht in de ziekte bij bepaalde zenuwziekten. De zenuw aandoening wekt slechts indirect de ziekte op: de ziekte weet, dat de ziekte bestaat en dat men ze goed kan nabootsen. De volken weten eveneens, dat de oorlog bestaat, een geneesmiddel zoowel als een gevaar. Als er denkbeeldige oorlogen waren, zooals er denkbeeldige ziekten zijn, dan zouden deze zeer snel een veel gebruikt middel worden om te regeeren. Al zouden de te reële oorlogen, door een oorzaak van dezen aard uitgelokt, praktisch niet te onderschatten zijn van de oorlogen in het algemeen, zij zouden niettemin, van uit Sirius als gezichtspunt, een falsificatie zijn.

Trouwens de beweegredenen, die wij zoo juist opgenoemd hebben, zijn niet in staat den oorlog lang gaande te houden. Hij duurt slechts voort door een mechanisme, dat analoog is met dat, hetwelk hem heeft doen ontstaan: de psychologie der combattanten is gegrepen door een raderwerk, dat door zijn wijze van functionneeren identiek is met dat, hetwelk eerst de burgers tot soldaten heeft gemaakt. Het verlangen om niet tot lafaard gehouden te worden, of zelfs de trots om het handwerk even goed te doen als de buurman neutraliseert geleidelijk de ideologische weerstanden, het sentimentele gevoel van afkeer en het vulgaire instinct tot zelfbehoud.

De maatschappelijke aanpassing aan den oorlog is natuurlijk nog vaker dan de psychologische gehouden voor de ware oorzaak; soms — men moet het erkennen — is dat bijna terecht geschied, dat zij de mate, waarin de te volmaak-

te adaptatie aan den oorlog door een klasse, een instituut of een groep „O. W.-ers” (in den ruimen zin van het woord) deze groep in staat stelt, op haar beurt op te treden als autonome oorzaak. Hier bestaat, zooals Dupréel zou zeggen, een feit van „consolidatie”. Zoo ontstaat er langzamerhand op de plaats van een godsdienstige plechtigheid een stad. Bestaat deze eenmaal, dan neemt ze de viering van den periodieke ritus, die de reden van haar ontstaan is geweest, zelf op zich. De causale werking heeft een overdracht ondergaan. Het historische materialisme zal het natuurlijk wetenschappelijker vinden de verkiaring om te keeren. Het zal het godsdienstige feest in verband brengen met de hebzucht van kooplieden of hoteliers, wat misschien waar geworden is, maar wat het probleem van den oorsprong niet oplost. In het geval van den oorlog, evenals in alle analoge gevallen, sorteert de sociale adaptatie slechts een effect van traagheid.

Laten wij den slotte iets zeggen over de ideologische aanpassing aan den oorlog. Door een bijna onvermijdelijk gezichtsbedrog verleent de „voluminositeit” van een verschijnsel, of het gaat over een berg of over een literair werk, het een soort kwalitatieve waarde en doet zij het in onze oogen verscheiden^e treden in de hiërarchie der soort overspringen. Om die reden legt men er zich niet bij neer, dat de oorlog, welks invloeden op het bestaan der menschen ontelbaar zijn, thans op zich zelf niet anders meer zou zijn (aan een feit uit de elementaire bewegingsleer, een bijproduct van het gemeenschapsleven, in zijn essentie ontbroot van alle beteekenis, van alle sociale, psychologisch of zelfs biologische functie. In een onbewust optimisme, in dezelfde illusie die de primitieven doet gelooven, dat er noch mechanische causaliteit noch toeval bestaat, zoekt men er iets achter: een vertoornde godheid, een sociale Voorzienigheid, een vitale Wil, of althans een groote, majestueuze Wet. De broosheid van al deze interpretaties wordt aangetoond door de verscheidenheid zelve der functies, die men, altijd achterna, aan den oorlog heeft toegeschreven: demografisch evenwicht; selectie der individuen, rassen, maatschappelijke systemen; uitwisseling en uitbreiding der beschavingen; moralisatie; versnelling der technische vorderingen; groei der sociale discipline. Onder al deze zoogenaamde functies zijn — ziet men, behalve dan den vooruitgang der sociale saamhoorigheid en van het staatsocialisme, er niet een, die zou kunnen worden gesteld op rekening van den oorlog van 1914. En dan nog heeft de oorlog slechts een ontwikkeling verhaast, die,

hoe ook beschouwd, in de natuur der dingen lag.

Het schema, dat wij zoo juist geschetst hebben, is, zooals wij geheel toestemmen, gemaakt naar het historische model van den Grooten Oorlog, waarvan het niets zeggende en steriele karakter in het bijzonder is opgevallen. Maar kan men niet meenen, dat hij vanuit dit gezichtspunt exceptioneel en abnormaal is geweest en dat dientengevolge het voorgestelde schema, hetwelk reeds weinig in overeenstemming is met de oorlogen van vroeger, gevaar loopt steeds minder toepasselijk te worden voor de toekomst? Wij hopen het wel. De menschheid is een te ingewikkeld geheel van acties en reacties om ooit een machine te worden, die periodieke catastrophes produceert, zooals de sterren met veranderlijk straalvermogen. Het mechanische phenomeen heeft zich duidelijk vertoond als een watermerk in het historische gebeuren; onze oogen, eenmaal daarop opmerkzaam gemaakt, vinden het hoewel reeds minder duidelijk, terug in het verleden en meenen het reedste ontwaren in de toekomst. Maar de historische ervaring heeft steeds de voorspellingen gelogenstraft, die op analyses van sociale mechanismen berusten; het gebeuren strekt zich steeds verder uit dan het kader der theoretisch analyse. Wat wij echter meenen is, dat, zoo de ontwikkeling der gebeurtenissen al noodzakelijk maakt het schema te herzien, de correcties niet van dien aard zijn, dat zij den ondergrond der dingen radicaal wijzigen.

De meest voor de hand liggende correctie is, dat de geweldige vooruitgang van het etatisme en van het nationalisme de volken als gemetamorphoseerd heeft onder den druk van een fanatieke propaganda. In plaats van de gevarieerde lagen der publieke opinie, die reageeren volgens de wet der „geleidelijkheid”, is er nog slechts een vormvaste massa, die beheerscht wordt door den wil van eenige individuen. Onder deze omstandigheden kan de oorlog, naar het schijnt, niet meer worden beschouwd als een soort collectief meegesleept worden, waarbij het ene volk het andere schrik aanjaagt en het ten slotte aanvalt om zich te verdedigen. De oorlog wordt, of wordt weer, iets meer een menschelijke daad, in dezen zin, dat hij afhangt van een wilsuiting, een offensieve keus, waarbij de pretentie van het defensieve niet meer dan nog slechts eenstijlvorm is.

En toch is het niet moeilijk onder dit historisch-nieuwe kleed de bewegingen van dezelfde oude machine te ontdekken. In verschillende tijdvakken van de geschiedenis valt steeds een staad,

die meer een eenheid vormt en beter georganiseerd is dan zijn bureu, die een organisch-inferieur type zijn blijven vertoonen, deze aan en absorbeert hen door een bewuste daad van de wil. Maar het is gemakkelijk in te zien, dat dit geval zich in het moderne Europa, hoewel men daar algemeen er in geloof, niet licht schijnt te kunnen voordoen, juist omdat de Europeesche landen, volgens de opmerking van Cournot, zich te snel naar elkaar vervormen dan dat een werkelijk verschil van type lang zou blijven voortbestaan en de oorlog mogelijk gemaakt zou worden als uitvloeisel van den zuiveren drang naar verovering. De mededingers van gisteren zien zich zeer spoedig tegenover elkaar geplaatst op het nieuwe plan. Men kan zeker niet zeggen dat er niets veranderd is: in de plaats der onzeker en blind handelende massa's, die zich onvoldoende weerspiegelen in de manoeuvres der diplomaten, is er nog slechts een klein aantal spelers, die elk van zijne zijde intimidatie en chantage als middel toepassen. Maar het spel is in den grond altijd hetzelfde: de publieke opinie's, in schijn onderdrukt of overheerscht, gaan voort, langs heimelijke wegen den elementairen wil en de nervositeit der machthebbers, die niet anders dan de instrumenten zijn van de onbarmhartige wet van den wedijver en het overtroeven, te voelen.

Een andere correctie, van wezenlijk meer belang, wordt ons opgelegd door deze opmerking, dat de oorlog, of de toestand van gewapende spanning, niet noodzakelijkerwijs ontstaat tusschen alle volken, zooals de concurrentie tusschen alle handelaars. Klaarblijkelijk zijn er voor de inwerkingstelling van het apparaat bijzondere historische en geografische omstandigheden noodig, die geschillen veroorzaken. De alledaagsche vergelijking — van geologische orde — tusschen de zones van internationale spanning en de zones van vulcanische werking is waarschijnlijk beter dan elke andere. In beide gevallen werken overal aanwezige, algemeene oorzaken slechts inderdaad onder zekere voorwaarden en volgens bepaalde breuklijnen. Er zijn slechts historische of geografische kansen, die zones van den minstens weerstand scheppen. Een slechte kans is klaarblijkelijk het bestaan in Europa van een volk, dat, in een zeer ongunstige geografische positie verkeerd, tegelijke tijd een levendig gevoel van superioriteit heeft en dat diengevolge slechts overheerscher of ingeslotene kan zijn. Echter moet men zich ook hier houden voor elke overdrijving. De ongunstige geografische conjunctuur leidt slechts indirect en door de werking van een bijzonderen prikkel tot

gevaarlijke gevolgen. Een bewijs hiervan is, dat een zeer slechte geografische situatie voor een volk een soort waarborg voor zijn stabiliteit kan worden, juist omdat ieder van te voren weet dat de wedloop om het evenwicht tusschen den sterken staat en den zwakken of misdeelden vergeefs is. Een van Mars komend bezoeker zou kunnen meenen, dat men in het voorste gelid der in dit opzicht gevaarlijk levende volken heden ten dage Portugal, Denemarken en Ierland moet plaatsen. De werkelijke onveiligheid met betrekking tot den oorlog is van psychologische en niet van geografische orde.

Er is trouwens niets zoo betrekkelijk als de belangrijkheid der feitelijke twistpunten, die de naties tegen elkaar opzetten. Men kan als principe stellen, dat twee volken, die er een overwegend belang bij hebben, zich met elkaar te verbinden tegen een derde, daartoe altijd zeer snel geraken, hoe uiteenlopend hun belangen ook mogen zijn, of welke hun grieven in het verleden ook mogen zijn geweest. Maar de barrière, die de oplossing in de minne van een geschilpunt scheidt van zijn „oplossing” door middel van tien a twintig miljoen dooden, is nog moeilijker te overschriden dan de ruimte tusschen de sterren.

Het wanhopige van het telkens opnieuw zien beginnen van het spel van het heusche mechanisme wordt tot een ware Tantalus-kwelling, want hoewel de middelen er tegen binnen handbereik schijnen te liggen en het gemakkelijk lijkt, den kringloop te verbreken, sluit deze zich toch steeds weer om ons. De analyse van de mechanische oorzaken van den oorlog, zooals wij die getracht hebben te geven, toont maar al te zeer de uiterste moeilijkheid van het praktische probleem. In ieder individueel bewustzijn begint het collectieve drama, omdat ieder, al is hij deskundig binnen zijn zeer beperkt eigen gebied, is medewerker aan het collectieve verschijnsel niet meer is dan een blindwerkende molecule, die onderworpen is aan zuiver fysieke wetten. Is het mogelijk, ieder bewustzijn voldoende bewust te maken van het geheel, opdat de hoogere finaliteit geleidelijk het lagere bestaan reorganiseert? Dat is zeer moeilijk. Laat ons allereerst opmerken, dat het hier niet er om gaat ieder meer intelligent te maken; dat zou geheel onmogelijk zijn. Het gaat er slechts om — en dit is reeds moeilijk genoeg — bij ieder een zekeren vorm van toegepaste intelligentie, den zin voor sociale verschijnselen en sociale techniek te doen groeien. De proeven, die men heeft genomen op het gebied van de intelligentie van hoogere

apen en van kinderen, hebben een merkwaardig feit aan het licht gebracht. Wanneer men chimpansee's een probleem stelt, waarvan de oplossing bestaat in het opbouwen van een steigerwerk van kisten om zich van een lokaas meester te maken, dan vindt het dier zeer snel het principe der oplossing. Maar men zou zeggen, dat de werkelijke moeilijkheid voor hem eerst begint, wanneer het er om gaat, het houtwerk doelmatig in te richten. Hij stapelt op goed geluk open, stelt zich tevreden met een evenwicht, dat den mensch zichtbaar te hachelijk toelikt, en slaagt eerst na ontelbare malen gevallen te zijn en na een oneindig aantal proefnemingen: hij heeft geen notie van statica. Het belang van dergelijke proefnemingen is, dat zij de dubbele voorwaarde voor praktische intelligentie in het licht stellen: een abstracte oplossing is niet voldoende; wil de oplossing effectief zijn, dan moet ze door het gebruik van de gehanteerde voorwerpen, de ontwikkelde kennis van hun essentiële eigenschappen benutten. De verstandelijke ervaring blijft onwezenlijk, als niet een langdurige gewoonte aan de beelden of de symbolen, die de plaatsvervangers zijn der reële voorwerpen, een conventionele gedraging heeft toegeschreven, gevormd naar de reële gedraging der voorwerpen. De reflexen werken averechts, wanneer zij gehoozamen aan een simplistische en aprioristische logica. De beginnende wielrijder handelt niet tegen de intelligentie in, wanneer hij zijn stuur wendt in een richting, tegenovergesteld aan die, naar welke zijn lichaam overhult, maar deze manoeuvre doet hem vallen, omdat zij geen rekening houdt met de elementaire wetten der mechanica. Men zou zeggen, dat de mensch lijdt aan een beperktheid (die analoog is met die van den chimpansee) betreffende alles wat de samengestelde sociale verschijnselen raakt. Zijn redeneringen er over zijn verkeerd, omdat hij nog niet een spontane kennis van hun essentiële wetten heeft verkregen. De onverwachte reacties er op brengen hem van zijn stuk en prikkelen hem; hij maakt zich boos, zooals een kind, dat er niet in slaagt, zijn bedoelingen in daden om te zetten. Van uitputting keert hij met een soort nerveuze vreugde terug tot impulsieve, gebrekkige en primitieve oplossingen.

Is het dan onmogelijk, dat de menschen dit stadium snel zouden overslaan? Men moet het wel gelooven. Een menschheid, die door catastrophen het instinctieve gevoel van sociale causaliteit zou hebben verkregen, zou — het is te mooi om waar te zijn — een supermenschheid zijn. Op haar slechts zou men kunnen toepassen het woord van

Nietzsche — die zich evolutionnist waant, maar die altijd spreekt alsof de mensch van den leeuw en niet van den aap afstamde. De hedendaagsche mensch zou in zijn oogen „een bespottung en een droevige beschaming” zijn. En steeds nog redakavelen wij, wat het sociale en economische terrein betreft, over wanhopig-simplistische denkbeelden en onze geestelijke outillage op dit gebied doet ongeveer denken aan het Steenen tijdperk.

Om de machine, die de oorlogen verwerkt, te doen stilstaan, valt er dus niet te rekenen op een intellectueelen vooruitgang der soort. Men moet eer verwachten, dat ieder onophoudelijk dezelfde fouten opnieuw zal maken. Zeker zullen de psychologische en sociale wetenschappen in de handen van eenige specialisten snelle vorderingen maken en men hoort soms de hoop uitspreken, dat de geesteswetenschappen een geneesmiddel zullen leveren voor de kwalen, die verwerkt worden door die wetenschappen, welke zich met de stof bezig houden. Maar de ontgoocheling op dit punt is zeker. Wij kunnen de eerste uitwerking zien van de verbeteringen der psychologische techniek: deze is tot heden slechts een nieuw en zeer doeltreffend instrument in de handen der groepen, die de leiding der gemeenschappen op zich hebben genomen. Het is gemakkelijk te voorzien, dat elk nieuw psychologisch middel de macht van enkele menschen over den mensch en niet die van den mensch over zichzelf zal vergrooten.

Wij zien inderdaad slechts een oorzaak, die vanaf heden in staat zou zijn om de oorlogen zeldzaam te maken en deze is: het vergrooten van hun afschuwelijkheid. Evenals het stelsel van vrije mededinging tegen wil en dank gewijzigd wordt door afspraken of kartels, wanneer het te klaarblijkelijk de ondergang van alle concurrenten zou beteekenen — wat hierop neerkomt, dat het zelf en bloc onderworpen is aan de wet van het evenwicht, waarop het zich beroept — zoo maakt een soort nieuwe evenwichtswet, dat op de „markt” de prijs van den oorlog of zijn ruilwaarde voortdurend stijgt. Daar de oorzaken van den oorlog, ondanks haar psychologisch aspect, in den grond mechanisch zijn, kunnen de bestrijdingsmiddelen van den oorlog ook niet anders dan mechanisch wezen. Het is het besef van de afschuwelijkheid van den grooten oorlog, dat tot tot nu toe den Volkenbond heeft doen voortbestaan. Voor 1914 dreven de machthebbers en diplomaten „ruilhandel in oorlogen tegen prijzen, die ons nu belachelijk voorkomen; „de socialisten beteugelen”, „die agitatie der Zuid-Slaven bedwingen” enz. Thans zou niemand kooper durven worden voor minder

LLOYD TRIESTINO

EXPRESS PASSENGER SERVICE

TO COLOMBO, BOMBAY, MASSAWA, PORT SAID, BRINDISI, VENICE & TRIESTE ALSO NAPLES & GENOA.

- m.s. „VICTORIA”
sails Singapore 24th Dec. due Genoa 10th Jan. 1938
- s.s. „CONTE VERDE”
sails Singapore 6th Jan. due Venice 23rd Jan. ..
- s.s. „CONTE BIANCAMANO”
sails Singapore 21st Jan. due Genoa 8th Febr.

Fares from SINGAPORE to ITALY:

Per „Victoria”, „Conte Verde” and „Conte Rosso”.		Per „Conte Biancamano”.	
1st Class	S\$ 762.96	1st Class	S\$ 780.—
2nd Class	„ 510.—	2nd Class	„ 510.—
Economic Class	„ 334.28	Economic Class	„ 334.28
		3rd Class	„ 300.—

FREIGHT SERVICE TO ITALY VIA SINGAPORE, COLOMBO AND PORT SAID.

	MAKASSAR	BATAVIA
M. S. „HIMALAYA”	12th Dec.	16th Dec.
M. S. „SUMATRA”	20th Dec.	24th Jan.
PASSENGER FARES BATAVIA/ITALY		£. 56/—

General Agents:

HADDEN & COY Ltd.

BATAVIA — SEMARANG — SOURABAYA

dan de „vitale bestaansvoorwaarden voor een geheel volk”. Zelfs zou „de verdediging der beschaving” een te lage prijs schijnen. Voor 1914 hoopde men nog goede „koopjes” te vinden, als bijvoorbeeld „een goed-geslaagd buitenlandsch oorlogje”, zoals Plehve het uitdrukte. Thans is er, afgezien van het gelukkige koloniale avontuur, dat ook al steeds zeldzamer wordt, niets meer aan de markt dan monumentale stukken, met daarbij deze bezwaren de omstandigheid, dat de kenteekenen, die het mogelijk zouden maken de goede koopwaar — dat wil zeggen den fortuinlijken oorlog — van de slechte onderscheiden, van dien aard zijn, dat zij meer en meer tot voorzichtigheid manen.

Ook hier zij vooropgesteld, dat men zich moet hoeden voor een te groot optimisme. De voorafgaande vergelijking faalt in den grond juist hierdoor, dat de oorlog, zooals wij steeds hebben aangetoond, niet het gevolg is van een weloverwogen

keuze. Men ziet slechts al te zeer, hoe in onzen tijd de blind-werkende werktuigelijkheid het nieuwe obstakel tracht te overwinnen, dat door zijn te grooten triomf haar in den weg staat, namelijk de wet van het overbieden, die maakt, dat elk volk zich suggereert dat zijn leven zelf op het spel staat. De afschuwelijkheid van den laatsten oorlog leidt den mensch er toe, zich des te koortsachtiger op den volgenden voor te bereiden. Zooals een gyroscoop door de uitwijking zich schijnt te onttrekken aan de kracht, die zijn draaiings-as doet schommelen, zoo schijnt de oorlog als een bewust wezen bezield te zijn door een soort instinct tot zelfbehoud. Wordt hij bedreigd door den vooruitgang van het feminisme? Hij elimineert het feminisme. Bemoeijkt het economische internationalisme den oorlog tusschen zekere staten? De autarchie brengt ten koste van de grootste offers de zaken weer „in orde” en deze staten zullen,

Gode zij dank, even god borlog kunnen voeren als de andere. Worden de pacifistische gevoelens begunstigd door het besef van de afschuwelijkheid en de onvruchtbaarheid van den laatsten oorlog? Een passende opvoeding schaft raad: men verbrand de „gevaarlijke” en „krachte’loos makende” boeken en films.

Maar ondanks alles blijft, al wordt de oorlog gewogen op een onzuivere balans, het keuze-element voortbestaan en heeft dit neiging om voor een steeds langeren tijdsduur op alle onbepaalde en onnaspeurlijke gebieden, waar de menscheiljke wil iets vermag, weer overheerschend te worden.

R. RUYER.

Aardolie als achtergrond der tegenwoordige wereldpolitiek.

Let men op de wereldvindplaatsen van aardolie, dan blijkt, dat zij, in het groot, slechts voorkomen in wijderen omtrek der jonge tertiaire plooiings gordels van de Amerikaansche, Euraziatische en Oost-Aziatische gebergtezonen. Alle vindplaatsen daarbuiten zijn slechts betrekkelijk klein en liggen daarenboven op groote diepte. Deze rangschikking der vindplaatsen — ook de in den jongsten tijd vermoedelijk aanwezig geachte olieterreinen liggen langs oudere plooiingszonen — maakt het waarschijnlijk, dat de aardolie langs anorganischen weg ontstaan is uit waterstofverbindingen en metalische koolstofverbindingen onder hoogen druk en niet langs organischen weg uit in ontbinding verkeerende dieren- en plantenresten onder uitsluiting van de zuurstof der lucht. Uit het meestal los-zandige moedergesteente stijgt de aardolie, onder invloed der hooge temperatuur in het binnenste der aarde, naar de hoogere aardlagen omhoog, daar zij zich in sponsachtige zandlagen verzamelt. Hier kan zij onder bijzonder gunstige omstandigheden, zooals vroeger in Roemenië, uit putten en kullen opgeschept worden. In vele andere gevallen is de druk der steeds aanwezige gassen voldoende om de olie aan de oppervlakte te brengen en zelfs hoog doen opspuiten. Uit diep liggende terreinen moet zij opgepompt worden, hetgeen vooral in de gebieden van oude plooiingen meestal noodzakelijk is.

De aardolie, welke voorheen slechts tot godsdienstige, in geringe mate ook wel tot oorlogsdoel-einden gebruikt werd, kreeg eerst in de tweede helft der 18de eeuw groote beteekenis voor de verlichting en de verwarming en werd in de 20ste eeuw een der belangrijkste en meest begeerde grondstof-

fen. Het stoken met olie geeft aan oorlogsschepen een veel grooteren actieradius, stelt ze in staat veel vlugger de maximum snelheid te verkrijgen, maakt het mogelijk de brandstof gemakkelijker en sneller in te nemen en vervuudigt de bediening der vuren. In het gevecht maakt zij het mogelijk afwisselend met weinig of sterke rookvorming te varen en geeft zij gelegenheid bij aanzienlijk verbruik in den kortst mogelijken tijd het evenwicht in de ligging van het schip te herstellen door het oppompen van zeewater. Zonder de aardolievaten, zooals benzine, benzol, smeeren en zware oliën, zou het gebruik van vliegtuigen en tanks onmogelijk, ja zouden de gemotoriseerde troepenafdeelingen waardeloos zijn. Eveneens hangt tegenwoordig de aanvulling en verbinding der legerafdeelingen onderling in hooge mate af van de beschikking over deze kostbare grondstof. Dientengevolge zijn alle staten, in de eerste plaats de groote militaire mogendheden, er op uit zich het onbetwiste bezit te verzekeren van voldoende en gedurende langen tijd rijkelijk vloeiende aardoliebronnen en van de terreinen, waar de aanwezigheid van aardolie in den bodem vermoed kan worden.

Van de groote mogendheden zijn het vooral Rusland, de Vereenigde Staten, Engeland, Frankrijk, Japan en Italië, welke petroleumbronnen en gebieden, waar aardolie vermoed kan worden bezitten of onder hun invloed trachten te brengen. De aardolieterreinen van Rusland liggen in hoofdzak langs het Kaukasusgebergte (Bakotterreinen, Koebangebied, Grosnystreek), aan de Emba tusschen Oeral en Kaspische Zee en in Centraal-Azië. Hun productie draagt na de geweldige vermeer-

dering onder invoed der beide laatste vijfjaren-plannen 20-24 miljoen tonnen per jaar en overtreft derhalve nog aanzienlijk het eigen gebruik, dat in 1934 het groote bedrag van 15.5 mill. ton bereikte. Nochtans zou tijdens een oorlog het verbruik der vooral groote luchtvloot, der tanks en autoparken niet geheel gedekt zijn. Het gevaar van een plotseling gebrek aan olie, samen met het feit der gevaarlijke ligging van de aardoliegebieden dicht bij de grenzen van het land, heeft daarom tot het opsporen van nieuwe winplaatsen geleid. De bestaande vermoedens daaromtrent werden met succes bekroond. Zij gaven aanleiding tot de ontdekking van een geweldige olie voerende zone, welke zich uitstrekt van de monding der Petsjora tot de oevers der Kaspische Zee langs de westvoet van het Oeralgebergte. Dit terrein zal weldra in exploitatie komen. Tot het zoo ver is, zijn de bestaande winplaatsen voldoende en zal het gevaar voor verlies daarvan niet groot zijn, gezien de geringe militaire beteekenis der grensstaten. Alles samen genomen kan men derhalve constateeren, dat de Sovjet-Unie in staat is en in staat zal blijven in haar behoefte aan aardolie in het eigen land, op veilig gelegen plaatsen te voorzien, zoodat zij in dit opzicht in oorlogstijd geen moeilijkheden zal ondervinden.

Nog veel gunstiger dan de positie van Rusland ten opzichte van de aardolie is die der Vereenigde Staten. Zij leveren thans 60% der wereldproductie. Daarbij liggen de bronnen grotendeels goed beschermd in het binnenland. Wegens den veel voorkomende roofofbouw valt wel is waar te vreezen, dat in afzienbaren tijd de productie zal verminderen. Evenwel kan dit verlies in geval van oorlog zonder moeite vergoed worden door het aanboren der op grootere diepte aanwezige voorraden met behulp van pompen. In tijden van vrede en voorloopig ook bij een oorlog komen daarbij de oliebronnen in Mexico, Columbia, Venezuela, Bolivia en Peru. De exploitatie in de twee laatstgenoemde landen is geheel in handen der Standard Oil Company, in de eerstgenoemde hebben naast de Vereenigde Staten ook Engeland, Frankrijk en inheemsche maatschappijen deel aan de opbrengst. In Mexico is ook Japansch kapitaal er bij betrokken. Ten gevolge der goede politieke verhoudingen in de Amerikaansche Middellzee en vooral door het bezit van het Panamakanaal zal in oorlogstijd de totale productie dezer landen, welke thans ongeveer 9% der wereldproductie bedraagt, geheel ter beschikking staan van de Vereenigde Staten. Wat de volledige zekerheid betreft nooit gebrek aan aardolie te zullen krijgen, worden de Vereenigde

Staten door geen land ter wereld geëvenaard.

De positie van het Britsche wereldrijk verschilt te eenenmale van die van Rusland en de Vereenigde Staten. Wel bezit het in zijn gebied langs den Indischen Oceaan een aanzienlijk gedeelte van den Euraziatischen plooiingsgordel en het Oost-Aziatische breukgebied, maar juist deze gedeelten zijn niet bijzonder rijk aan aardolie. Zij leveren samen ongeveer 4.6% der wereldproductie, waarbij nog ongeveer 1.7% in Nederlandsche Oost-Indië komt. De bronnen van Mosoel en Kerkook leveren thans jaarlijks 4 mill. ton, welk cijfer in de toekomst tot 8 mill. zal worden opgevoerd. Aan deze productie van Irak heeft Frankrijk voor 25% aandeel. De opbrengst van Britsch-Indië is voorloopig nog zeer gering. De grootste producenten zijn hier Assam en Birma met ongeveer 1 mill. ton. Nederlandsch-Indië, dat in geval van oorlog als een deel van het Britsche wereldrijk kan beschouwd worden, te meer daar zijn bronnen op Sumatra, Java en Borneo zich bijna alle in handen der Royal-Dutch-Shell-groep bevinden, levert 6 mill. ton. Daarbij komen nog de Engelsche bronnen in Perzië met ongeveer 9.9 mill. ton. Merkaardiger wijze heeft Engeland zich bijna zonder verzet door een machtwoord van den sjah uit zijn positie van alleenbezitter laten verdringen en genoegen genomen met de beperking van zijn concessie tot het jaar 1961. Wellicht verwacht men in Irak rijkelijk schadevergoeding te vinden, in elk geval wilde het, gezien de spanningen rondom den Indischen Oceaan zelf geen nieuwen rust veroorzaken. Om dezelfde reden heeft het vermoedelijk ook voorloopig genoegen genomen met het doordringen der Japanners in Noord-Borneo.

De totale productie rondom den Indischen Oceaan bedraagt ongeveer 17 mill. ton. Zij is belangrijk groter dan het eigen gebruik, zoodat in geval van oorlog voldoende aardolie aanwezig is. Het belangrijkste zijn de olieterreinen van Irak wegens hun ligging tusschen Middellandsche Zee en Indischen Oceaan, den betrekkelijk geringen afstand van het moederland, hun rijkdom en de mogelijkheid van zeer sterke vermeerdering der opbrengst, zoodat in geval van nood zij alleen in de behoeften der Engelsche vloot kunnen voorzien. Daarom zijn deze bronnen grondig beschermd door het aanleggen van de oorlogshaven Haifa, de vliegvelden in Palestina en Irak, de bezetting der eilanden in Straat Ormoez en der sultanaten Bahrein en Elkoweit. In den jongsten tijd wordt de voorziening van Engeland met olie uit Irak bedreigd door het streven van Italië naar

de heerschappij over het midden en oosten der Middellandsche Zee. Juist deze bedreiging der Engelsche olieterreinen en van hun verdediging heeft tot dusver niet zoozeer de aandacht getrokken, zij is nochtans een der voornaamste oorzaken geworden van de Britsch-Italiaansche tegenstelling.

Nog grooter gevaar in oorlogstijd dan bronnen van Irak loopen die van Nederlandsch-Indië door de vloot van Japan. Daarom heeft Engeland in verband met de plannen Japan voor een kanaal voor de landen te van Kra tot versterking van de bij Singapore gelegen eilanden en van Hongkong besloten.

Met het gevaar van de Indische aardoliebasis afgesneden te worden, heeft Engeland reeds vroeg in zijn politiek ten opzichte van andere olieterreinen rekening gehouden. Met behulp der Royal-Dutch-Shell-groep, welke tot voor korten tijd onder leiding van den Nederlander en Engelschen baronnet Sir Henry Deterding stond, heeft het uitgestrekte olievelden in Mexico, Columbia, Venezuela, Ecuador en Paraguay weten te verwerven. In den strijd over die in Mexico zijn ten slotte de Vereenigde Staten, resp. de Standard-Oil-groep, overwinnaar gebleven. In Paraguay en in den strijd om den Gran Chaco heeft de Engelsche groep de overwinning behaald. Ook in Ecuador is zij onbepoet heerscher, terwijl zij in de overige olielanden van Zuid-Amerika, uitgezonderd Peru en Bolivia, vooral met Noord-Amerika de opbrengst deelt. Daarvoor drong de Royal-Dutch-Shell-groep met succes in het stamgebied der Standard-Oil door, waar vooral belangrijke terreinen in Californië, Nieuw-Mexico, Dakota en Nevada in Engelsch bezit zijn. Zij levert zelfs ongeveer 43% der Deterding'sche productie. Nochtans kunnen deze terreinen slechts als een aanvulling en ontlasting der eigenlijke Britsche olievelden gelden. Zij liggen alle in het onmiddellijke machtsbereik der Vereenigde Staten en hebben in geval van oorlog slechts zoo lang waarde, als de Vereenigde Staten hun exploitatie beletten. Daarnaast heeft Engeland nog belangrijke rechten op en aandeelen de Roemensche bronnen weten te verwerven. Het gebruik van hun opbrengst hangt evenwel, evenals bij die van Irak, in toenemende mate af van de houding van Italië.

Alles samen genomen beschikt Groot-Britannië heden ten dage over een rechtstreeksch bezit van 1.8% der wereldproductie en indirect over 15.2%, waardoor het in hooge mate van andere staten afhankelijk is, terwijl het in 75% der gebieden, waar vermoedelijk aardolie in den bo-

dem aanwezig is, rechten heeft verworven, een duidlijk bewijs van hoeveel belang dit land het bezit van aardolie in de toekomst acht.

Geheel andere wegen hebben Frankrijk, Italië en Japan ingeslagen om in geval van oorlog over een aanzienlijken voorraad aardolie te kunnen beschikken. Elk dezer landen tracht in de eerste plaats ook olie toe te winnen in het eigen land of in streken, welke onder zijn rechtstreekschen invloed staan. Zoo besteedt Frankrijk veel zorg aan de aan Duitschland afgenomen bronnen van Pechelbronn, welke jaarlijks ongeveer 70.000 ton leveren. Daarnaast bezit het invloed op de winplaatsen in Roenië en Irak en boort tevens in Mexico. Japan bezit op Sachalin, Yezo, Hondo en Formosa eigen bronnen, waarvan de opbrengst evenwel slechts een klein deel der behoefte, ongeveer 230.000 ton, dekt. Daarentegen beschikt het in Mantsjorie, in Oost-Mongolië en langs de Amoer over groote vermoedelijke olievelden. Verder exploiteert het de bronnen in Noord-Sachalin en heeft het rechten in Noord-Borneo en Mexico verworven. Italië bezit nergens in het eigen land bronnen van eenige beteekenis. Daarom wist het de grootste en meest productieve terreinen in Albanië te verwerven en bracht het dat land geheel onder zijn staatkundigen invloed, nam het deel aan de ontsluiting van Roemeersche olievelden en verkreeg aandeelen aan de Mossul Oil Fields Ltd. ten westen van de Tigris. Maar terwijl de beschikking over de opbrengst van Albanië (voorloopig 50.000 ton) en Roenië geen groote moeilijkheden meebrengt, geldt zulks niet van de aardolie uit Irak, zoolang de tegenstellingen met Engeland niet uit den weg zijn geruimd.

De afhankelijkheid, waarin deze mogendheden met hun absoluut onvoldoende aardoliebasis ten opzichte van andere staten verkeerden, heeft hen er toe gebracht naar het opslaan van de grootste mogelijke voorraden de streven. Zij begunstigen den invoer en het raffineeren van ruwe olie en oliederivaten in hun land en gaan den invoer van zuivere olie en benzine zooveel mogelijk tegen. Hiermede bereiken zij een sterken prikkel om groote voorraden aan te leggen. Daarnaast verlangen zij van de raffinadeurs en de handelaars in aardolie, dat zij steeds een minimumvoorraad beschikbaar hebben, terwijl de regering zelf ook groote voorraden opslaat. Aldus is steeds aan de onmiddellijke behoefte in geval van oorlog voldaan en is de afhankelijkheid van de olielanden zoo groot niet meer. Als grootafnemer kunnen zij daarenboven, zooals voor kort aan het voorbeeld van Italië gebleken is, een zekerer

Vertrouwen

Een wijnhandelaar heeft iets van een dokter. Of U hun Uw vertrouwen zult schenken wordt bepaald door hun reputatie: Hun reputatie van kenner van het levende wezen, dat in het eene geval „de mensch” is, in het andere: „DE WIJN”.

Het mag U vreemd in de ooren klinken, maar wijn IS een levend wezen, dat precies als de mensch perioden kent van jeugd en vollen wasdom. Dat gevoelig is voor zorg en leiding noodig heeft om zich te ontwikkelen.

Daarom is gewone Médoc van den eenen wijnhandelaar niet gelijk aan Médoc van den ander, al komt hij ook van dezelfde wijngaarden.

De firma Quien te Bordeaux geniet al sinds vele tientallen jaren, niet alleen in Indië, maar ook in Frankrijk zelf, de reputatie van wijnkenners „par excellence”: deskundig en betrouwbaar.

Geen flesch wijn verlaat de uitgestrekte onderaardsche kelders van Quien als hij niet is ontwikkeld tot een vollen, stabielen Bordeaux of Bourgogne, tot een wijn met karakter, en het zijne kan bijdragen tot versteviging van de reputatie van dit Huis met een wereldnaam.

Aan de roode Q op het etiket herkent U de Qualiteitswijnen van Quien.

Quien & Co
BORDEAUX

IMP.
HANDEL' MIJ.
E. DUNLOP & Co. N.V.

politieken waarborg wat de levering betreft, af dwingen. Nochtans zijn op den langen duur alle drie mogelijkheden nog steeds in vrij hooge mate afhankelijk van de beide groote Angelsaksische oliemachten, en vooral Frankrijk, waar de beschermende maatregelen nog het minst ver gevorderd zijn, leeft in een bestendige vrees voor een olie-blokkade.

De hierboven beschreven verschillen in het bezit van aardolieterrainen en de daarmee ten nauwste samenhangende slagvaardigheid en kracht der verschillende weermachten, vormen den voornaamsten factor, welke de wereldpolitieke gebeurtenissen en voorvallen gedurende den laatsten tijd beheerscht heeft. De Vereenigde Staten passen, in het bewustzijn van hun veiligheid en van den druk, welken zij, als bezitster van 77% der wereldproductie, op de overige mogelijkheden kunnen uitoefenen, een voorname terughouding toe. Ook Japan en de Sovjet-Unie schijnen hun, in het bezit van zulk een machtspositie, niet gevaarlijk toe, te meer daar beide staten door hun onderlinge twisten elkanders positie verzwakken. Rusland daarentegen treedt zowel in Europa als in Oost-Azië als onruststichter op, in het bewustzijn van het overwicht zijner luchtvloot en de uitgestrektheid van zijn gebied; het hoopt juist in een langdurigen oorlog deze voordeelen, in verband met zijn zekerheid wat de aardolievoorziening betreft, tot hun recht te doen komen. Italië en Japan daarentegen worden door de kleinheid van hun oliebasis weer in hun optreden geremd en marcheeren daarom langzaam en voorzichtig, maar toch energiek en doelbewust voorwaarts, steeds er op bedacht een zoo groot mogelijken voorraad olie in stand te houden en dit gebrek in hun machtspositie zoo mogelijk te verhelpen. Vooral Italië schijnt tegenwoordig over een veel grooteren voorraad te beschikken dan algemeen bekend is, zooals uit de jongste mededeelingen van Mussolini omtrent de uitbreiding van de luchtvloot en de vloot valt af te leiden. De pogingen tot het vervaardigen en het gebruik van surrogaten schijnt daarentegen in Italië weinig succes te hebben gehad. Des te grooter verwachtingen koestert dit land daarentegen van de verovering van Abessinië.

De bedreiging door Italië van de voorziening met ruwe aardolie uit het gebied van den Indischen Oceaan, verder de geenszins absolute zekerheid te kunnen beschikken over de voorraden van Noord- en Zuid-Amerika, daar in geval van een conflict de Standard-Oil ongetwijfeld zou probeeren deze aan de Royal-Dutch-Shell-groep afhan-

dig te maken, eindelijk het feit, dat de olielevanciers zulk een goeden klant als Italië is niet gaarne zouden willen verliezen, deze factoren kunnen als de hoofdoorzaken beschouwd worden, waarom Engeland tijdens den oorlog in Abessynië zulk een arzeide houding heeft aangenomen in de kwestie van het aardolie-embargo ten opzichte van Italië. Het besefte, dat de Volkenbond niet in staat zou geweest zijn een werkelijk olie-embargo toe te passen zonder afsluiting van het Suezkanaal door een Britsche vloot. Zulk een blokkade zou het gevaar voor een oorlog met Italië alles behalve denkbeeldig hebben gemaakt, waarbij de voorziening van Engeland met aardolie via de Middellandsche Zee onmogelijk geweest zou zijn. Van den anderen kant zou Italië zijn zeer groote voorraden gedurende langen tijd door de loopende leveranties van Albanië en Roemenië en door aankopen in Duitschland, Oostenrijk en Hongarije hebben kunnen aanvullen. Engeland zou derhalve in staat moeten zijn geweest deze landen rechtstreeks of indirect aan de blokkade door den Volkenbond te doen deelnemen, of zou Italië van het noorden uit hebben moeten aanvallen. Bij dit laatste zou het echter op verzet gestuit zijn van Frankrijk, dat, als behorende tot de aan olie arme landen, even afkeurig is van een generale repetitie van een olieblokkade, als van de aanwezigheid van een groote Britsche militaire macht in het noorden van Zuid-Europa, omdat zulks noodzakelijk zijn overwegende positie aldaar zou hebben verzwakt. Ook kwam daarbij, dat de Britsche zee- en luchtvloot niet voldoende sterk en niet op een modernen oorlog ingesteld was, de moeilijke verdediging van Egypte en de gevolgen, welke een strijd tusschen het blanke ras onderling, juist in de nabijheid van het Oosten, op het Britsche wereldrijk moest hebben. Ook moet Engeland rekening houden met de Fransche wenschen naar veiligheid, het herkrijgen door Frankrijk van zijn politiek overwicht en het Fransch-Russisch verdrag, als ook met den toestand in Oost-Azië, welke voor Britannië veel gevaren is.

Op deze wijze verkeert dit land op het ogenblik in de weinig benijdenswaardige positie op verschillende plaatsen op aarde tot snel op reden verplicht te zijn, terwijl het thans nog niet over een voldoende groote en betrouwbare macht beschikt. Vooral het ontbreken der zekerheid steeds over voldoende aardolie te kunnen beschikken, dwingt het tot een voorzichtige politiek tegenover Italië en zijn streven is er op gericht in de eerste plaats den toestand in West-Europa te consolideeren, zonder nieuwe verplichtingen op

zich te moeten nemen. Een optreden in Oost-Azië acht het niet urgent, gezien de sterke waakzaamheid der Sovjets in Europa en de binnenlandsche onrust in Japan. Inmiddels is het druk in de weer zijn weermiddelen geducht te versterken, daar het in staat moet zijn elk oogenblik handelend te kunnen optreden.

Uit het voorafgaande overzicht volgt de absolute noodzakelijkheid voor Duitsland om zich, wat de kwestie van vloeibare brandstof betreft, onafhankelijk te maken van de welwillendheid van andere landen. Op het oogenblik worden de behoeften aan ruwe olie reeds voor 40% gedekt uit eigen bronnen. Daarnaast is men er in ge-

slaagd het winnen van benzol uit steenkolen (340.000 ton) en het gebruik van benzol aanmerkelijk te vergrooten. Tevens maken het hydrieren van steenkool en de daarmee samenhangende benzine bereiding alsmede het winnen van olie uit bruinkool groote vorderingen. Eindelijk nog zullen de aanleg van groote raffinaderijen en de daarmee samenhangende dwang om steeds groote voorraden beschikbaar te hebben, er toe bijdragen Duitsland binnen afzienbaren tijd tot een land te maken, dat wat zijn behoefte aan olie betreft, vrij en onafhankelijk is.

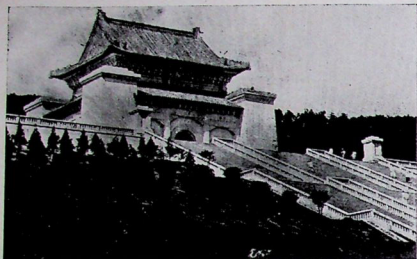
OTTO SCHÄFER.

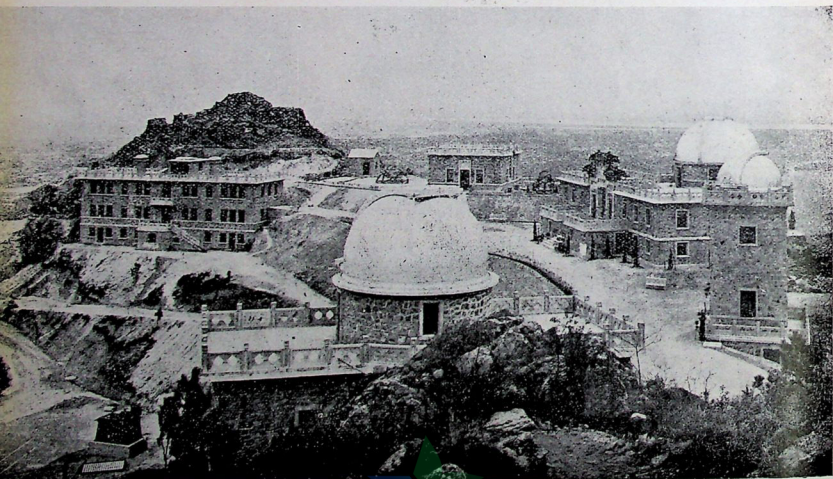
De staf van de ambulance gefotografeerd met de heeren die zich hebben uitgesloofd om het zenden van een ambulance naar China mogelijk te maken.

De manschappen van de ambulance aan het diner aangeboden door de Bataviasche gemeenschap.

Het Mausoleum van dr. Sun Yat Sen, waarop volgens berichten van Japansche zijde de Japansche vlag bereids is geplant!

De Purperen Berg, een belangrijk strategisch punt in den strijd om China's hoofdstad.

Nog eens een voorbeeld van de vernielende uitwerking der Japansche bommen.

Welgemoed gaan deze Chineesche aviateurs den dood tegemoet!

Het Rijk Der Vrouw.

SLEUTEL TOT DE AMERIKAANSCHESOCIETY.

Washington is stil en rustig. Als een groot park-stad, weldadig en koel treft het iedereen, die uit het klaterende, hollende, zwoegende New York komt. Breede wijde lanen, met veel groen, overal boomen en tuinen voor statige „private houses". Plantscenen, monumenten en standbeelden van beroemde diplomaten en generaals. Witmarmeren en grijsgranieten regeeringsgebouwen; oude „colonial" huizen, die historische herinneringen achter hun begroeide muren bewaren, een bijbel van George Washington, een bril van Robert E. Lee. Majestieus en onwrikbaar, ruim en imposant is Washington, de hoofdstad, het regeeringscentrum der U.S.A.

In het gezelschapsleven van elke, koude, exclusieve stad is altijd een muur, een hooge gladder muur, die alle buitenstaanders afschudt als irriterende muskieten. De hoogte van den muur is evenredig met de deftigheid der inwonenden en in elk huis der uitverkorenen ligt, behalve een kookboek, ook een groot familie-album met onrindig slingerende stamboomen en een volume „etiquetten", die elke bewoner binnen den muur geacht wordt, uit het hoofd te kennen en waarvan de muskieten buiten (altijd dan volgens de binnen-muurlieden), het bestaan niet kennen.

De binnenmuurlingen rijden door het leven met hooghartige gezichten waarop staat: „raak mij niet aan" en de muskieten fietsen langs hen, met nog hooghartiger trekken, die uitdrukten: „denk niet dat ik mij opdring".

Washington maakt op dit soort gemeenebesten geen uitzondering. Er is dus een hooge muur en er zijn dus muskieten. De muskieten in Washington kunnen in twee groepen worden verdeeld. Het eene deel is die groep, die eigenlijk binnen den muur hoort, maar die er door het feit, dat zij van elders afkomstig zijn, nog buiten staan. Het zijn de hoogere ambtenaren en directeurs van de vele honderden regeeringsbureaux, die in de steden, waar zij vandaan komen, tot de oppertien behoorden, minstens drie maal per week in de society-rubriek van het plaatselijk dagblad genoemd werden, wier vrouw roze linten van opnieuwe te openen tentoonstellingen doorknipte en

wier dochter in de champagnetent troonde op weldadigheids-fancy-fairs.

In Washington kent echter niemand hen, behalve dan de slager en de kruidenier, maar deze

AVONDMODE. — Een avondmantel uit lamé. De voorpanden en de mouwen zijn afgezet met reepen marter.

Probeer ook eens onze beroemde
Mystikum Poeder.

DE School DER SCHOONHEID

Begin met de grondslag voor alle schoonheidsverzorging:
Reinig Uw gezicht grondig met Scherk Face Lotion! Leest daarna,
wat het boekje, bevestigd aan iedere flesch, zegt: Slechts een
tot in de poriën gereinigde huid kan goed werken! Wordt mooi!
Door schoonheidsbehandeling met Scherk Face Lotion!

SCHERK

nuttige lieden hebben onstellend weinig beteekenis zoodra het „kennen” aankomt.

Nu is er voor di' deel der insecten (het andere deel is wegens gebrek aan stamboom onherroepelijk verloren) een wezen geschapen, dat heen en weer klimt over den muur, van boven naar beneden en van beneden naar boven en stuk voor stuk een stelletje smachtende insecten binnen den muur helpt. Hoe dit wezen eruit ziet weet men niet, het is echter een „zij” met een beschaafde welluidende stem en zij heet „social secretary”.

Deze social secretary weet precies „hoe en wie, waar en wat” en op een goeden dag wordt de familie, die in ongewilde exclusiviteit haar eerste treurige Washingtonsche weken slijt, opgebeld: het gaat om de dochter: „ik had u al eerder willen opbellen”, kondigt de stem aan, „maar u weet nietwaar, hoe druk men het in de season heeft.....”

Moeder aan den anderen kant van de telefoon leeft op. De stem gaat verder: „uw dochter..... zoo een charment meisje moet zij zijn, ik heb al over haar hooren spreken..... vindt u niet dat wij een partijtje voor haar moeten arrangeeren, zoodat zij wat van de jonge meisjes van haar leeftijd ontmoet?”

Moeder is in de wolken. Hier heeft zij op gewacht. Zij had zich al werkelijk zorgen gemaakt over Elisabeth, zoo zonder een vriendinnetje. De stem streeft verder: „Als wij nu eens elf meisjes inviteeren. Dan maken wij een lunch in het Grand de Luxe-hotel. Ongeveer twee dollar per persoon vindt u niet? En cocktails. U kent de jongelui van tegenwoordig, nietwaar?” Moeder kent hen en stemt toe. Ik zal natuurlijk voor de bloemen op tafel zorgen, en voor de krant. De krant zal natuurlijk een foto van Elisabeth hebben. Gaat u naar....., die is buitengewoon goed”.

Voor moeder weet waar zij is, heeft zij al ongeveer 250 dollar uitgegeven, inclusief een nieuwe jurk, hoed en schoentjes voor Elisabeth, „want u weet, hoe belangrijk een eerste indruk is nietwaar? En koopt u ze dan bij..... het is een zeer klein exclusief zaakje en als u mijn naam noemt.....” Als moeder den naam van de stem noemt, zal deze de overeengekomen procenten van de door haar gerecommandeerde zaak in ontvangst kunnen nemen. De stem krijgt trouwens ook een bedrag van het hotel, den bloemist en den fotograaf. De gasten op Elisabeth's lunch zijn allen meisjes, die door de stem binnen den muur gebracht zijn. Zij beseffen wel zoo een beetje, dat

zij door de social secretary gebruikt worden als lokaas, maar het kan haar eigenlijk niet veel schelen. Zij krijgen een heeleboel fulven als beëlooning, en hun moeder is wat blij, als zij krantenknipsels naar het welwillende plaatselijke dagblad kan opsturen, die daar weer hun society rubriek mee opfleuren.

Natuurlijk is Elisabeth's lunch een succes. De cocktails zijn wel een beetje duurder dan moeder had gedacht, en de foto in de krant is wel wat kleintjes uitgevallen, maar wat wil men! In elk geval zit de heele familie nu reeds eenige meters boven den grond te wachten tot de stem hen weer een nieuw zetje naar boven geeft.

Inderdaad klinkt deze veertien dagen later weer oeschaafd en opgewekt: „Elisabeth heeft zoo een furore gemaakt, zij zag er dan ook zoo beeldig uit. Zou het nu niet aardig zijn een klein intieme thé-dansant te geven in het Imperial Hotel?” De stem moet natuurlijk meerdere hotels te vriend houden.

„Ik ken hier geen enkelen jongeman”, zucht moeder.

„O”, de stem twinkelt, twinkelt beschaafd en exclusief, „als dat alles is.....”

De stem zal zorgen, dat er voor elk meisje twee partners zijn, de stem zal een select gezelschap van de Washingtonsche upper-ten laten buigen en tango- en ter eere van Elisabeth.

„A propos”, zegt de stem, „de jongelui zijn meest studenten, en zooals u weet natuurlijk altijd hard-up”. De stem gebruikt het exclusieve slang der binnen-den-muur-goden. „Wij geven den jongens dan ook meestal een kleinigheid, een dollar of vijf of tien, voor zakgeld, taxi's, button-holes, corsages.” Ik weet zeker dat u dat zult begrijpen, nietwaar?”

De stem klinkt vertrouwelijk alsof zij zeggen wil: „U, een van ons.....” En moeder begrijpt. Moeder is geen Hollandsche, die zou terugroepen: „Dan loopen zij maar en dragen zij maar eens geen bloemetje. „Nee, moeder zit al bijna boven op den muur, klaar om naar binnen te glijden, en zij begrijpt. Moeder dacht zelfs niet ironisch, wanneer zij van een der jonge ridders een bescheiden bos theerozen krijgt aangeboden.

Weldra wordt Elisabeth door de sociale secretary dan ook beschouwd als een geregelde bron van inkomsten, die de waarde van plus minus vijf honderd dollar per jaar aan commissiegelden oplevert. En Elisabeth's familie zou nog verveeld rondkruipen, tusschen de insecten zonder relaties als „de stem” er niet was. Zoo heeft e'k elkaar noodig en zoo hoort het ook in de wereld.

DE MODE VAN DEN DAG. — Avondjapon van zwart en grijs lamé. Het mofje en de bloemen aan den hals zijn van fluweel in twee kleuren.

Elisabeth verschijnt ondertusschen als een charmant matroosje op een fancy-fair voor de weduwen van zeeleden, en in gebloemd organdie verkoopt zij programma's op de bloementoonstelling ten bate van ontaalde kinderen van kubistische schilders. Na twee jaar heeft moeder ettelijke duizenden dollars ingeschoten en vader de helft van zijn aandelen in de chocolade fabriek in zijn geboortestad moeten verkoopen.

Maar Elisabeth zit tot haar blanke halsje in de society en is waarschijnlijk al verloofd ook. En de naam van den bruidegom is van dien aard, dat zelfs „de stem" niet meer noodig is om een briljante verlovingsfuif te arrangeeren.

Trouwens de stem heeft het alweer veel te druk nieuw-aangekomenen in het Walhalla der society-goden binnen te voeren.

Want de stem is zeer altruistisch.

HET NIEUWE MODEBEELD.

Hoe taaijk en hoezeer de nieuwe elementen van de mode ditmaal mogen zijn, zij komen alle voort uit eenzelfde motief. Want in wezen zijn alle Fransche couturiers en modistes, bontwerkers, textielabrikanten, kappers, en schoonheidsspecialisten het rozend eens, zij streven naar eenzelfde doel, ook al zijn de middelen, welke zij daartoe bezigen, van zeer uiteenlopenden aard. Op het oogenblik hebben zij, met bijna aandoenlijke solidariteit hun doelstelling veranderd, hun tactiek volkomen gewijzigd.

Dat de haute couture tot een handel behoort, is iets, dat een Parijsch couturier, die zichzelf respecteert — en er is geen mode-expert, die zich op dit gebied zou onderschatten — het liefst zou doen vergeten; hij voelt zich in de zooveelste plaats eerst koopman, hij is voora! kunstenaar en psycholoog en hij vertroetelt een stuk of wat tamelijk fantastische stokpaardjes. Hij heeft een zending te vervullen en tot nu toe heeft hij het als zijn verheven taak beschouwd, al zijn gaven in dienst van Madame's schoonheid te stelen. Zijn arbeid is erop gericht, haar charmes te huldigen en flatteus te belichten, ze uit te breiden en eindeloos te vernieuwen. Doch plotseling zijn de mode-ontwerpers tot ander inzicht gekomen. Volgens hun nieuwste overtuiging, gaan hun aandacht en hun capaciteiten eerst langs een omweg uit naar de vrouw, waarvoor zij bestemd zijn. Ditmaal bouwt de couturier een prachtig idool, een gracieuze nymfe-gestalte, wier voortreffelijke lijnen hij met een weelde van nieuwe kleuren bejubelt en met een schat van orna-

AA

EAU DE COLOGNE
TRÈS PURE
90°
HOUBIGANT
PARIS

Houbigant
EAU DE COLOGNE
90° très pure

Importeurs: N.V. BORNEO SUMATRA HANDEL MIJ.

mentale details opluistert.

Heel de verdere mode-wereid schaaft zich verheugd in de geleiden van de couturiers. De kappers vinden nieuwe haardrachten uit, die het godinnevisioen bekronen, de schoonheidsspecialisten hebben uit pure vertedering hun palet aanmerkelijk verzacht, de stoffenfabriekanten overtreffen elkaar en zichzelf met hun winterweefsels, die met goud- en zilverdraad, met bont en allerlei reliefs zijn doorwerkt, en de modistes peinen er niet meer over, of deze of gene hoed Madame za' staan — want elke rechtgeaarde Parijsiene weet ieder, uit modieuze overwegingen voortgekomen hoofddeksels voorbeeldig te dragen. De hoeden van dit seizoen zijn zoo oneindig gevarieerd en soms zoo triomfantelijk en zoo blijmoedig, louter decoratief van vorm, omdat zij niet zoozeer bestemd zijn, om de vrouwelijke geaaltrekken op min of meer individueele wijze te omlijsten, als wel stuk voor stuk bedoeld, om de totale figuur in haar nieuwe wenschdroomproporties welgevallig te voltooien. Bij de streng getailleerde jasjes, welke vooral des morgens veel worden gedragen, becomt een kwiek mutsje, als van een Florentijnsche pape, een gedrapeerde fez of peau de Suède best, en het is merkwaardig, te zien, dat zelfs dit soepelste aller hoofddeksels opstandig is geworden, het streeft omhoog, in aansluiting met de overige ranke lijnen, welke silhouette schijnen te verlengen. Ook ter eere van de modellen der namiddagjaponnen en ensembles, van de bontmantels, capes en sommige avondtoiletten werden tamelijk opzienbarende noviteiten uitgedacht, die nu eens aan den hoofdtooi van een 18de eeuwsch boekanier, dan weer aan een Watteau-hoedje of aan een uit geplooid zijde en kant bestaande Fontanges-coiffure doen denken.

Madame zelf is intusschen de midde'laarste in deze, de toezigtelijke draagster van het nieuwe modieuze ideaal. Volgzzaam voegt zij zich naar de vondsten van haar mode-mentor, en zij blijkt als steeds, weer totnagenoeg alle metamorfosen in staat. Wij zien haar vandaag met een wespentaille à la 1900, morgen pompous, als een tijdgenoot van madame de Pompadour, en een Parijsch fotograaf met veel flair en een historisch geweten, had zelfs den goeden inval, enkele van Worth's zoo majesteitelijk getooidde mannequins, vanwege de Rococo-sfeer, bij een minzaam glimlachend borstbeeld van Lodewijk XV te doen poseeren. En daar deze modieuze-intelligentie foto-expert blijktbaar over een uitgebreiden voorraad atelier-attributen beschikt, vereeuwigd hij de draagster van Leiong's naar klassiek voorbeeld gedrapeerde avondtoiletten, in de onmiddellijke nabijheid

DE MODE VOOR DEN AVOND. — Een origineel avondtoilet, waarvan het bovengedeelte van de japon uit granaatrood fluweel is en de rok van satijn met granaatrode en vleeschkleurige strepen.

van de gipsen gracie, die Venus zelve symboliseert, terwijl hij voor de Parisienne, die zich aan een hendaagsche tournure waagt, een gecapitonneerd en met franje omrand fauteuiltje, benevens een van tamelijk onstuimige destoenen voorzien lamp beschikbaar heeft.

Ook de juweliers dragen het hunne ertoe bij, het modieuze idool op de meest uitbundige wijze te toelen, en zelden gaf de mode zooveel gelegenheid, tot het dragen van bijoux. De draperieën van de gekleede namiddagjaponnen worden met fonkelende clips bevestigd, voor het groote décolleté der avondtoiletten werden colliers van Oostersche pracht uitgedacht, breede armbanden van modernen Baraakstijl worden zoowel des avonds als overdag gedragen. Het merkwaardigste van dit nieuwe modebeeld is, dat de Parijche vrouw niet afwacht en keurt, verwerpt of aanvaardt, wat de couturiers haar voorstellen, maar dat zij in zekeren zin en nogal demonstratief de taak vervult van aesthetisch medewerker in deze. En bij alle verscheidenheid der nieuwe herfstmodellen is er een bijna onmisbaar toilet-detail, dat Madame's standpunt ten aanzien van de mode illustreert: de uitermate flatteuze voile, waarachter zij zich quasi-bescheiden terug trekt. Deze tule- en kant-fantasieën zijn zeer uiteenloopend van snit, van formaat en van versiering. Sommige van Agnes' fluweelen namiddaghoeden worden aan een zijde met een tot aan de knieën neerhangenden sluiser versierd. Patou voorziet zijn sombrero's van gordijntjes met chenille nopjes, Louise Bourbon omstrikt haar donkere toques met blauw zijden gaas, terwijl de meeste overige voiles met zilver- of gouddraad geborduurd, met leder omboord, met kleine, kleurige veertjes en vooral met glinderende loovertjes bestrooid zijn.

DE KUNST OM ZICH MOOIER TE MAKEN TERWIJL MEN LEEUW IS.

Het lijkt een bestje ingewikkeld, zult ge denken. Hoe kan iemand mooi zijn, die in werkelijkheid leelijk is, zelfs al probeert zij dit nog zoo ernstig?

En toch het kan! Iedere vrouw, ook al is zij geen schoonheid, neen, al is zij zelfs uitgesproken leelijk, heeft wel iets, dat aardig of charmant is, of beschikt wel over een of andere eigenschap, die, mits goed tot zijn recht gebracht, haar aantrekkelijk kan maken.

Er zijn zelfs verscheidene filmactrices, die,

Het is verbazend . . .

Odol tandpasta maakt iedereen glimlach tot een verblindend succes.

Odol geeft aan de tanden een schitterenden parelgans, verheldert het aangezicht en is onschadelijk voor het glazuur. Daarbij zoo verfrisschend! Uw tanden voelen schoon aan en ze zijn schoon!

hcewel' zij niet mooi waren, bijzonder aantrekkelijk zijn geworden, en die meer bewondering wekken dan menig onbenullig filmsterretje, dat een filmengagement heeft gekregen, alleen maar omdat zij hier of daar een schoonheidsprijs heeft gewonnen.

Miriam Hopkins en Katherine Hepburn bij voorbeeld zijn in Hollywood bekend om haar „mooi-leeuwigheid” en zij voelen er zich in het minst niet beledigd door. Integendeel, zouden we bijna kunnen zeggen. Want in Amerika is een leelijke vrouw vaak een interessante vrouw. Moole meisjes met aardige figuurtjes en lieve snoetjes zijn er immers zooveel, dat men er ternauwernood meer naar omkiijkt. Maar een vrouw, die een persoonlijkheid is, die wat beteekent, die zijn er veel minder te vinden en dat zijn nu juist degenen, die de regisseurs voor hun films noodig hebben!

De beroemde regisseur Cecil B. de Mille staat er zelfs voor bekend, dat hij heelemaal niet is gesteld op moole vrouwen, om de eenvoudige reden, dat de eenige „schoonheid”, die hij eens heeft geengageerd voor een film, een groote teleurstelling voor hem is geworden. In de eenige rolprent waarin zij optrad, werd zij ternauwernood door het publiek opgemerkt en de film had dan ook maar een zeer middelmatig succes. . . . Terwijl andere sterren, door de Mille gelanceerd, minder mooi en dik-

wijls zelfs rechtuit leelijk, maar charmant en intelligent, met een slag beroemd zijn geworden, zooals bij voorbeeld Gloria Swanson, Leatrice Joy en anderen, terwijl zij door haar persoonlijkheid de Mille eveneens tot aanzien hebben gebracht.

We hopen, dat het bovenstaande voor de vrouwen, die z.g. leelijk zijn, een stimulans zal zijn om haar persoonlijke charme en aantrekkelijkheid, al is die niet van uiterlijken aard, te verhoogen. Het is slechts een kwestie van vertrouwen in zichzelf hebben. Want waarom zouden zij niet evengoed zelf kunnen bewerkstelligen wat de film heeft gedaan voor de leelijk-mooie actrices?

Begin dus uw gezicht in den spiegel aan een streng onderzoek te onderwerpen en zorgvuldig vast te stellen wat de goede en slechte punten zijn. Want om werkelijk aantrekkelijk te zijn, dienen de interessante deelen van het gezicht naar voren gebracht en ontwikkeld te worden, terwijl de minder goede gecamoufleerd of op den achtergrond geschoven moeten worden. Dat is ten slotte immers het geheele geheim van de Hollywoodsche sterren, die succes hebben!

Hebt ge bijvoorbeeld wel eens opgemerkt welk een belangrijk deel van de persoonlijkheid de oogen zijn? Men kan nooit zeggen: Wat een mooie vrouw is dat, „wanneer men haar oogen niet heeft gezien. Prijs u gelukkig als gij de bezitster van een paar sprekende kijkers zijt. Zelfs al hebben zij niet de schittering als die van Dolores del Río, behoeft ge nog niet treurig te zijn. Verstandige, begrijpende oogen, die helder de wereld inkijken, zijn misschien wel de mooiste van allemaal! En ge kunt ze zoo uitstekend tot hun recht laten komen, wanneer ge uw wenkbrauwen op de juiste wijze „draagt“.

Wie een mooi gevormden mond heeft, doet verstandig de lippen steeds een weinig aan te zetten, zoodat daarop de aandacht wordt gevestigd en afgeleid van de minder voordeelige trekken. Laat

uw mond echter, wat vorm betreft, wel iets te wenschen over, gebruik dan geen te hel rood en maak hem liever op met een rose-achtige lippenstift, of heelemaal niet.

En dan het haar..... Dit is een van de voorname factoren, waardoor een vrouw aantrekkelijk kan zijn. Zoo kennen wij bij voorbeeld een dame, die prachtig golvend lichtblond haar heeft, en die, waar zij ook komt, steeds ieders bewondering wikt. En toch is zij niet knap, haar gezicht is zelfs niet bijzonder intelligent. Al haar charme ligt in het haar.....

Een andere vrouw, buitengewoon ontwikkeld en beschaafd, is door moeder natuur helaas niet rijk gezegend met uiterlijke aantrekkelijkheden. Zij heeft glad, donker haar, haar gezicht is verre van mooi, haar figuur valt evenmin op door bijzondere elegance. En toch is deze vrouw van een buitengewone charme. Zij heeft de mooiste, sympathiekste handen, die men zich kan denken. Lange, fijne, aristocratische handen, zacht en energiek tegelijk. Zij verfraait ze door een of twee mooie ringen te dragen en haar nagels te lakken met een bescheiden rose lak. En behalve die mooie handen, heeft zij een prachtige stem, die iedereen bekoort. Vaak hebben wij reeds hooren zeggen: „Wat een allerliefste vrouw is dat! Zij is niet mooi, verre van dat zelfs, maar als ze tegen je praat, vergeet je alles.....“

Wij behoeven u wel haast niets te zeggen over den grooten invloed, die de teint op iemands persoonlijke charme kan hebben. Wie een slechte teint heeft, kan daaraan door een goede verzorging oneindig veel veranderen. Of uw huid blank en frisch of mat en gebruid is, ge kunt uw eigen charme oneindig veel verhoogen door uw huid met verstand en volharding te verzorgen.

En ten slotte nog een goede raad: Denk nooit, dat ge leelijk zijt, maar probeer veeleer uw innerlijk door uw uiterlijk te openbaren!

Vader oefent zich.

„Ach, maar hij deed het toch niet om ondeugend te zijn! Tommie is zoo'n kleine schat," zei Lois met een ongeduldige zucht.

„Schat of geen schat, dat heeft hier niets mee te maken. Je weet heel goed, dat ik net zooveel van Tommie houd als jij, maar hij moet leeren gehoorzamen. Ik wil niet hebben, dat hij hier in mijn studeer-kamer rond hangt en de boel omhaalt, als ik overdag naar de stad ben. 's Avonds moet ik hier dikwijls werken en dan wil ik alles netzoo terugvinden als ik het heb achtergelaten!"

„Jij ook altijd met je gewerk!" zei Lois heftig. Confereeren jullie dan een beetje minder op kantoor, dan blijft er meer tijd over voor werken en dan heb je meteen je avonden vrij. Wat heb ik aan een man, die altijd moet werken. Ik wil ook wel eens uit! Hoe lang is het al geleden dat we eens naar de bioscope zijn geweest? En trouwens, als je niet in zoo'n slecht humeur was thuis gekomen, had je niet zoo'n drukte gemaakt over de geheele zaak. Het is nog al erg van Tommie hier zoo nu en dan eens op zijn manier werkt!"

Lois leunde na het uiten van dezen stortvloed, die de zaak, waarover het ging, grotendeels niet raakte, met een zucht achterover in haar stoel.

Het stak me! Dus zoo dacht Lois over mijn werken. Een beetje confereeren en anders niet!

„Je hebt wel een mooi idee van hetgeen ik iederen dag do:", zei ik boos. „dacht je soms, dat ik mijn salaris cadeau kreeg?"

Lois haalde haar schouders op.

„Als ik eens in stad ben, heb je tenminste altijd tijd genoeg om uitvoerig met me te lunchen. Als je dat iederen dag zoo lang doet!"

„Wij raken van ons onderwerp af", zei ik droeg. „Wij hadden het over Tom. Hij moet nu maar voor eens en altijd begrijpen, dat hij hier niet mag spelen en jij bent degene die hem dat aan zijn kleine verstand moet brengen. Het is jouw kind!"

Lois lachte plagend. „Niet van jou?"

„Ach jawel", zei ik ongeduldig, „maar ik be-doe: zoolang een jongen klein is, hoort hij bij zijn moeder en moet de moeder voor hem zorgen, tenminste als ze daar capabel voor is. Later als hij grooter is, wordt het meer de taak van den vader....."

„Als de vader er tenminste capabel voor is!" herhaalde Lois mijn woorden van zoeven.

Ik voelde dat ik woedend werd. Imitatie kan ik nu eenmaal niet uitstaan.

„In ieder geval", zei ik dreigend, „wil ik niet hebben, dat hij hier de boel vol inkt smeert, zooals hij vandaag gedaan heeft en ik eisch van jou, dat je daar voortaan op zult letten!"

„Waarom sluit je de kamer niet af," opperde Lois, dan kan hier niemand in. Neem de sleutel vooral mee!"

„Als je misschien nog minder werk wilt hebben! Ik dacht anders dat je tijd genoeg over had in ons klein huisje met een kleinen jongen om te verzorgen!"

„Je vergeet een grooten man, die altijd aanmerkingen maakt en boven dien nog bar slordig is!"

Ik zuchtte ongeduldig. Lois lachten liefjes, nam een sigaret uit een doos, die op een tafeltje stond en stak die zorgvuldig aan. Toen zat ze met een wip op de punt van mijn schrijftafel.

„Je lijkt wel een bakvisch," zei ik ongeduldig.

Lois lachte plagend.

„Net een kind met even weinig hersens, als... als..."

„Een pasgeboren kind!" hielp Lois.

„Juist, als een pasgeboren kind," beaamde ik nijdig.

„Je zegt het zelf!"

„Ja," zuchtte Lois, „en je kunt van een pasgeboren kind niet eischen, dat ze een kleine jongen van vier opvoedt. Je moet die verantwoorde-lijkheid dus van mijn schouders nemen!"

„Goed,” riep ik boos, terwijl ik met mijn vuist op de tafel sloeg. „maar dan zal ik den jongen op mijn manier leeren gehoorzamen en niet in deze kamer laten komen of.....”

„Of je zou minder kunnen confere:ren en korter lunchen. Dan zouden we van deze kamer een speelkamer kunnen maken”, ste.de Lois voor.

Weer daalde mijn gebalde vuist op de tafel neer.

„Nee,” schreeuwde ik. „Hij zal gehoorzamen of ik geef hem een pak slaag!”

Op ait moment ging de deur open en op den drempel stond een kleinen jongen in een gekreukelde pyama, met verwarde haren. Tommie! Tommie, die met twee vuistjes zijn oogen uitwreef en gaapte.

Een moment leek het, alsof Lois op hem zou toelijken; toen keek ze naar mij. Ze scheen de zaak aan mij over te laten. Nu, des te beter!

„Waarom kom je uit je bed, Tom?” vroeg ik streng.

„Ik denk dat zandman te weinig zand in mijn oogen heeft gestrooid,” zei Tom. „Zeg pappie, komst dat zand van de zee? Gaat zandman daar altijd zijn zak vullen?”

„Dat doet er niets toe, Tommie. Ik wou weten wat je hier doet. Je hoort in bed”.

Tommie dacht even na. Toen dwaalden zijn groote blauwe kijkers naar Lois.

„Waarom schreeuwde je zoo, pappie?” vroeg hij ten laatste.

Lois lachte stil achter haar hand.

„Pappie schreeuwde niet, Tom,” trachtte ik recht te zetten. „Misschien sprak ik een beetje zand”.

Weer klonk een gesmoord gelach van Lois' kant.

„Als ik jou was liet ik den jongen niet langer in de deur staan. Als je kinderen wil opvoeden, moet je er aan denken, dat ze dan kou vatten,” zei Lois stemmig.

„Kom binnen, Tom en doe de deur achter je dicht en waagt het niet nog eens beneden te komen zonder jouw slofjes en ochtendjasje, of.....”

Tom keek weer vragend rond.

„Vader bedoelt, dat als je het weer doet, dat hij je een pak slaag zal geven,” legde Lois kalm

uit. „Hij is van plan dat iederen te doen als je ondeugend bent.”

„O,” klonk het zacht uit Tommie's mond. En na een kleine stilte: „Waar?”

Lois gichelde.

„Doet er niet toe waar!” riep ik woedend.

„O,” zuchtte Tommie voor de tweede maal. En toen vertelde hij geheimzinnig: „Ik weet wel waar meneer Peters zijn jongetje altijd slaat. „En voorzichtig ging Tommie op het zachte karpet zitten en vouwde zijn handen om zijn knietjes.

„Sta op, Tom, en kom hier!” gebood ik.

„Kan ik niet bij je komen zonder op te staan,” stelde Tommie voor en hij probeerde zich vooruit te schuiven.

Ik voelde hoe Lois mij taxeerend gadesloeg en zou haar eens laten zien hoe je een kleine jongen moest opvoeden.

„Sta op en kom hier!” gebood ik.

Langzaam kwam Tommie naderbij. Ik tilde hem op zette hem op mijn knie en wees op het blad van mijn schrijftafel, waarop groote, zwarte inktvlekken zaten.

„Wie heeft dat gedaan?” vroeg ik streng.

„Ik, pappie! Kijk, die groote, dikke vlek is de booze berg en die kleine is een arm klein elfje en.....”

„Zou je niet eens zeggen dat je er spijt van hebt en dat je het nooit meer zal doen?” brak ik zijn verhaal af.

„Als je het graag wilt, pappie. En pappie, als je me geslagen hebt, wil je dan wel iets moois voor me teekenen?”

Ik zuchtte.

Daar zullen we later wel eens over spreken..

„Begrijp je Tom, dat je ondeugend geweest bent? En dat ik je nu straffen moet. Het doet pappie misschien nog meer pijn dan jou”.

Terwijl ik dit zei, tilde ik Tommie op en legde hem over mijn knie.

„Dus je gaat hem slaan?” vroeg Lois koud.

„Wat hebben we aan praten alleen?” vroeg ik.

„Pappie,” klonk het van mijn knie, en kleine Tom trachtte zijn hoofd om te keeren om me aan te zien.

„Wil je stil? Kleine jongens moeten niet zoo veel spreken,” zei ik scherp. En toen tegen Lois:

„Als je het niet wilt aanzien, ga je maar weg”.

„Pappie,” klonk het weer uit Tom's mond.

Ik zuchtte ongeduldig. „Stil Tom. Nou Lois, ga je of blijf?”

Met een snik gooide Lois het laatste eindje sigaret in de aschbak en rende de kamer uit.

Ik keek haar opgelucht na, toen keerde ik naar kleinen Tom.

„Zult je niet huilen?” vroeg ik.

„Ik zal het probeeren, pappie. Als je niet te hard slaat,” zei Tom zachtjes.

Toen begon mijn afstraffing.

Al was Lois de kamer uitgehoopen hooren zou ze het toch.

Klets — klets.

Ze zou haar les ook leeren; klets—klets.

Ze hoefde me niet alleen te laten, klets—kiets.

Zoo verdiept was ik in mijn afstraffing, dat ik Lois niet hoorde terugkomen.

Toen de deur open ging was het te laat. Ik had het te goed willen doen!

„O,” zei ze zacht. „Is dat jouw manier van een pak slaag geven? Wat een lafaard! Die slaat op zijn eigen hand en wil me laten gelooven dat hij kleine Tom slaat”.

Tom strekte zijn handen naar zijn moeder uit en met een wilde greep griste Lois het kind van mijn knieën.

Ik wreef mijn roode handen veriegen tegen elkaar. Ik had overdreven.

„Je bent een lafaard! Ik haat je!” riep Lois met flikkerende oogen. „Je durfde je bedreiging niet eens uit te voeren!”

„Maar hoe weet je of ik hem niet een beetje geslagen heb?” vroeg ik lamledig.

„Heeft hij? Heeft hij je geslagen, Tom?” vroeg Lois aan de kleine jongen in haar armen.

„Mammie,” zei kleine Tom.

„Lois,” zei ik scherp.

„Heeft hij je geslagen?” herhaalde Lois weer.

„Je moet me niet zoo stijf vasthouden, mammie,” zei kleine Tom. „Pappie houdt me nooit zoo stijf vast. Pappie is lief. Zegt mammie, hebben alle

kinderen zoo'n lieve pappie en mammie als ik?”

Lois hield kleinen Tom minder stevig vast.

„Tom,” zei ze ernstig, „geef me antwoord”.

„Maar jij vindt pappie toch ook verschrikkelijk lief, dat heb je me wel honderd keer verteld en pappie vindt jou verschrikkelijk lief. Is het niet, pappie?”

„Tom, luister je nu!” riep Lois.

„Lois,” zei ik zacht.

„Houd je stil,” zei ze boos. „Ik haat je. Je hebt me pijn, vreselijk pijn gedaan.”

Tom's oogen verwijdden zich. „Dan moet pappie het afzoenen. Als ik mij bezeerd hebt, doe je dat ook altijd, mammie. En dan is alle pijn weg.”

Lois deed een stap van mij vandaan.

„O Tommie, geef toch antwoord op mijn vraag,” smeekte Lois. „Heeft pappie je geslagen?”

Tommie gaapte. „Morgen, mammie,” mompelde hij. „Nu wil ik slapen.”

Driftig stampte Lois op den grond. „Tommie, als je geen antwoord zal ik je door elkaar schudden,” zei ze wanhopig.

Tommie gaapte weer. „Wanneer, mammie?” vroeg hij. En op een ongeduldige zucht van Lois ging het slaperige stemmetje verder: „Want zie je, mammie, als je eerst ook nog moet oefenen, net als pappie, dan kan ik best eerst gaan slapen.”

Tommie gaapte nog eens en zijn hoofd rolde tegen Lois schouder aan. Tommie sliep.

Ik zag hoe Lois' schouders schudden.

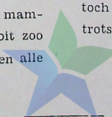
„Lois,” zei ik zacht, „toe, lach me niet uit!”

„Oefenen!” zei Lois. „Hij zacht dat je aan het oefenen was.” Dan keerde ze zich naar mij en ik opende mijn armen.

„Ik ben benieuwd”, zei Lois even later, toen we ons over Tommie's bedje bogen, „of jouw manier of die van meneer Peters de beste is.”

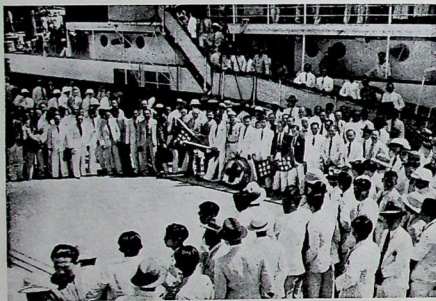
Ik haalde mijn schouders op. Je kunt Tommie toch niet vergelijken met zijn kinderen”, zei ik trots.

„Beslist niet,” zei Lois ernstig.

Bij het vertrek van de ambulance naar China.

Gisteren met de „Tjisarosa" van de J.C.J.L. is de ambulance naar China vertrokken. Onder de wegbrengers zagen we verschillende Chineseche autoriteiten tevens het Hoofd van het Kantoor voor Oost-Aziatische Zaken, den heer Lovink en een vertegenwoordiger der J.C. J.L. Voorts waren de vertegenwoordigers van vrijwel alle Chineseche verenigingen hier ter stede aanwezig.

Toen de boot haar laatste fluit deed hooren en zij vlak daarop langzaam zich vrijmaakte van de kade en de gezichten van degenen, die zich geroepen voelen om hun krachten daadwerkelijk aan het zoo zwaar getroffen vaderland te geven allengs kleiner werden, konden we een gevoel van weemoed niet onderdrukken. Onder degenen, die meegegaan zijn hebben we een paar goede kennissen. Dr. Go In Tjan, de huidige leider van de ambulance, hebben we gekend in zijn studentenjaren. Reeds toen heeft hij zich getoond als iemand die het

voorrecht heeft nog idealen te hebben in een zeer materialistische wereld. Reeds toen is het vele studenten opgevalen, dat de Heer Go meer dan de gemiddelde Indo-Chineesche student zich bezighield met het geestelijk leven, meer diepte gaf aan geestelijke waarden „die geen dividenden" afwerpen. Het verwonderde ons dan ook geenszins, toen wij vernamen dat hij tot de eersten behoorde,

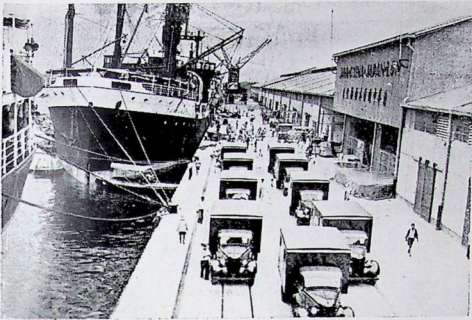
die zich dadelijk spontaan hebben opgegeven om met de ambulance mee te gaan.

Doch wij zijn ervan overtuigd, dat niet alleen de heer Go als leider alles zal geven wat in zijn vermogen ligt om het werk zoo goed mogelijk te doen zijn, maar dat allen die zijn meegegaan in wezen gelijkgestemd zijn van gemoed.

Zij, die zijn weggegaan, zij zullen zijn de werkers te velde. Zij zijn degenen, die niet slechts met de eer gaan strijken, zij zullen de gevaren onder de oogen zien, de verschrikkingen van een modernen

oorlog. Het diep-menschelijke heeft bij hen gesproken, zij hebben gehoor gegeven aan de noodkreet van het overweldige China. In dienst der menschheid zijn ze gisteren welgemoed vertrokken. Sommigen laten vrouw en kinderen achter, anderen niet. Doch zij allen wenschen slechts één doel te bereiken: het ontzaglijk groot leed dat nu in China wordt geleden te helpen verzachten!

De moed van allen die gisteren vertrokken zijn springt des te meer in het oog, indien men weet hoe kort de tijd van voorbereiding is geweest. In November is de Passar Malem gehouden, uit de opbrengst waarvan men de ambulance naar China kon zenden. Binnen één maand tijd moeten allen eenig begrip hebben van eerste hulp bij ongelukken, moeten zij weten hoe zich te gedragen indien Japan ook hun ambulance „vriendschapsbewijzen" betoont. „Vriendschapsbewijzen" in den vorm van bommen, waarvan geen van hen wellicht ooit de uitwerking heeft gezien, laat staan heeft meegemaakt! Menschelijke wrakken dienen zij op te nemen en met bekwaamen spoed in hun auto's te plaatsen en met vaste hand zullen de chauffeurs hun lugubere vracht naar de ziekenhuizen of lazaretten vervoeren.....indien zulks mogelijk is in verband met de spiedende oogen der Japansche vliegtuigen! De auto's zijn donkergroen gekleurd, opdat zij van boven niet al te gauw worden opgemerkt door de Japansche piloten. Geen roode kruis op het dak van de auto's, want men houdt rekening met de „menschelijkheid" der Japansche aviateurs.

Men verkiest een speculatieve micri. Mocht men onverwijld in een sneeuwveld terecht komen. dan moet gauw een wit laken over de auto's gegooid worden. Wie zal dat doen bij het naderend geronk van Japansche vliegtuigen ?

Men bewierookt de vrijwilligers,

men voelt zich lekker dat er krani-ge kerels gevonden worden uit Indo-Chineesche kringen, die dat werk willen antameeren. Er zijn er die spreken van ware helden, doch er zijn er ook die het werk van die vrijwilligers verkleinen en zeggen dat zij heelemaal geen gevaar loo-

pen. Men blijft zelf thuis en het is goed om zijn moreel te streelen indien zij zeggen dat de vrijwilligers geen gevaar loopen, dat degenen die gisteren vertrokken zijn zóó ver van het front hun werk doen, dat er waarlijk van eenig risico niet gesproken kan worden.

Wij laten die woorden voor wat ze zijn. Hier hebben de Chineezen hun eigen zacht bedje, driemaal hun maal kunnen ze zonder granaatscherven veroveren. Ons petje af voor de „geweldenaren,” die zooveel peitetsgevoel hebben getoond om zelfs op den dag van het vertrek van hen die humanitair werk zullen gaan verrichten, kleinereende woorden konden uiten !

En als één van die werkers te velde het slachtoffer wordt van hun idealistische werk, dan zal het hier vermeld worden en de Indo-Chineesche gemeenschap, voorzover zij niet in beslag wordt genomen door haar eigen strijd om het bestaan, zal even ophippen, doch weldra zal men hem vergeten zijn.

Dat weten zij, die zijn weggegaan, doch zij lachen er om. Zij kunnen eens zeggen: „Ik heb mijn plicht gedaan als mensch en de Indische kleinzieligheid is mij geheel en al onverschillig.”

Glück auf und auf Wiedersehen! gj allen, die gisteren zijn vertrokken. Ergens zal onbesmeurd, onverbloemd uw menschlievende, daad opgeteekend worden, doch niet in dit ondermaansche !

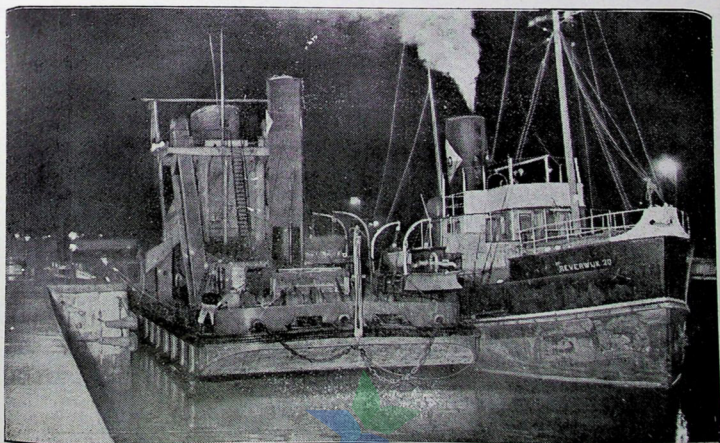

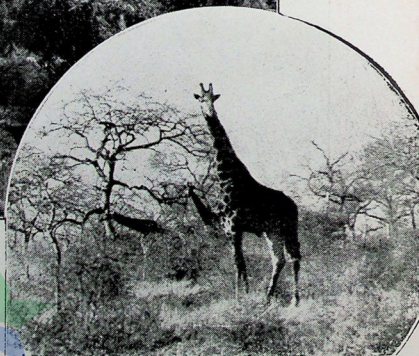
DE OPERA ITALIANA gaf Dinsdagavond, onder de schitterende leiding van Maestro Edmondo de Vecchi, een zeer geslaagde opvoering van Turandot. De prinses, vertolkt door de sopraan Clara Jacobo, stelt haar vragen, die beslissen over het leven van den huwelijkscandidate. Deze „onbekende prins” werd gespeeld door den tenor Antonio Melandri.

Tergelegenheid van de Internationale Jacht tentoonstelling te Berlijn, worden bij de hoofdstad valkenjachten gehouden, waaraan ook talrijke vrouwelijke jagers deelnemen. — Een der jaagsters met haar afgerichten valk.

„VERLOREN SCHAPEN" THUISGEBRACHT. — De Nederlandsche baggermolen „Beverwijk 16" en de sleepboot „Beverwijk 20", di in Argentinië achtergebleven waren na het verrichten van werkzaamheden voor het aanleggen en verbeteren van havens, zijn (hans) naar Nederland teruggebracht. — De schepen na hun aankomst in de sluisen te IJmuiden.

Er is een tijd geweest, dat de leeuw, olifant, en rhinoceros schier onbeperkt heer en meester waren in Afrika's wildernissen, gevreesd door de negers, die met hun primitieve jachtmiddelen vrijwel machteloos stonden tegenover deze geweldenaars. Die tijd is voorbij. Het groote wild in Afrika dreigt uitgemoord te worden. De maatregelen, die hiertegen genomen worden, getuigen van den goeden wil der regeeringen, maar zijn onvoldoende. Een der maatregelen ter bescherming van Afrika's fauna zijn de reservaten, waar de dieren in het wild rëndloopen, maar het geknal der buks niet gehoord wordt. — Hier eenige opnamen uit het Kruger wildpark in Zuid-Afrika, welke foto's gemaakt zijn door Dr. W. G. N. van der Sleen, die pas teruggekeerd is van een groote reis door Zuid-Afrika.